

Brassói Lapok

Ara 5 lei

Péntek
1931 * március 13

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

59. szám
XXXVII. évtől

Ara 5 lei

A sürgöny

A kölcsön meg van, de Burileanu nincs közbé. Könnyebben és gyorsabban elcsapták, mint a pénzt megszerezték.

Nekünk különben nem fáj a Burileanu feje, ellenben örülünk a kölcsönnek. Azonban van ennek a kölcsönügynök és ennek a Burileanu-ügynök egy olyan járuléka, ami példátlan, ami rettenetes, a mit rákos seb gyanánt a legmélyebb megdöbbenéssel és szégyenkezéssel kell a lap élén exponálni és országos ügyé tenni.

Ez a Burileanu visszatartott távirata. Az a tény, hogy a bukaresti posta nem továbbította a Nemzeti Bank kormányzójának Párisba küldött sürgönyeit, s állítólag magának a miniszterelnöknek intenciójára és intervenciójára.

A leleplezés, s az elgáncsolás sikerült, — s ami a fő, a kölcsön is, — de kicsoda áron! A szenzációs leleplezés másik leleplező szenzációja, — a nagyobb, a döbbenetesebb, a világraszólóbb, — hogy a posta idegen befolyásra visszatart táviratokat, hogy cabinet noir működik, mely magánlevelezést ellenőriz, postai titkot felfed, a hatalom önkényét fölibe helyezi a közlés szabadságának, a nemzetközi jogszokásnak, az erkölcs és az alkotmány alapvető törvényeinek.

Itt nincs többé szó a Burileanu magatartásáról, a kölcsön liberális, vagy illiberalis elgáncsolásáról, a Nemzeti Bank és a kormány rinalításáról, a bank, vagy az ország érdekeiről, itt a levéltitok szentségének és a postai forgalom szabadságának megsértéséről, meggyaluzásáról, egy olyan bűnről van szó, mely többet árt Románia presztízisének, mint amennyit az egész kölcsön használhat.

A Burileanu táviratainak elsinkofálása és konfiskálása az abszolutisztikus idők legsötétebb rendszereiből való, például arra, hogy itt még rendkivüli eszközökkel dolgoznak, ha arról van szó, hogy ezeket az eszközöket a célnak kell szentesíteni. Állítólag állami érdekről volt szó, de ki fogja elhinni Mironescunak, hogy a kölcsön sorsa csupán azon mulott, hogy a Nemzeti Bank elnökének táviratai eljutnak-e Párisba, vagy sem, hogy a kölcsön olyan nemzeti ügy-e, a melynek bármilyen direkt, vagy indirekt állása egyértelmű a hazaárulással, s hogy még ebben a lehetőségben is szabályolna a kormány fejének tultennie magát az alkotmányosság legelemibb szabályain, a levéltitok minden országra, minden kormánura és minden polgárra egyformán kötelező szentségén?

Erkölcstelen, veszedelmes és kártékony s az volna e cselekedet akkor is, ha nem a Nemzeti Bank, a legfőbb állami jellegű pénzintézet fejének sürgönyeiről volna szó, hanem Kovács János napszámos, vagy Dumitrescu Pavel szabóságéé táviratáról, híjjával ama kivételes s törvényileg megállapított eseteknek, amikor a posta nemcsak jogosult, de köteles is bizonyos leveleket, táviratokat, csomagokat visszatartani. A miniszterelnöki beavatkozás azonban a Burileanu esetében semmiképp sem illeszthető be a törvényszerű eljárások közé, s ha Burileanu tényleg megtette a feljelentést „ismeretlen tettes” ellen, aki táviratait — a jegybank táviratait — elsikkasztotta, vagy ellopta, akkor a bíróságnak az ismerős ismeretlen tettest el kell marasztalnia. De nemcsak magát a tettest, ha mindjárt az ország legelső köztisztviselője volna is, hanem azt az egész balkáni, ázsiai, vagy afrikai rendszert is, mely a hatalmi érvényesülés kedvéért képes tultennie magát a legtermészetesebb civilizatorikus és alkotmányos tekintetek és megszegni olyan erkölcsi törvényeket, melyek osztatlanul az egész művelt világra kötelezők.

Burileanu mesterkedését a kölcsön ellen leleplezheték a visszatartott és elárult táviratok révén, s a nemzeti jegybankot is megszabadíthaták tőle, hogy a saját emberüket állítsák az élére, sőt a kölcsön megszerzésének sikerét is ünnepelhetik, a levéltitok megsértése, mely hozzá- tápadt, kitorölhetetlen szégyenfolt marad.

1325 millió francia frank a kölcsön összege

Hivatalos jelentés a kölcsönjegyzés elosztásáról

Viharok Burileanu menesztése körül

Bukarest, március 11

A kormány félhivatalos sajtóirodája, a Rador, tegnap este a következő jelentést adta ki: Kedden délután negy óra-

Popovici

kor, (francia időszámítás szerint) a román kormány nevében Popovici pénzügyminiszter aláírta a Románia és a francia tőkecsoport között létrejött köl-

csön szerződést. A hír a kora esti órákban érkezett Bukarestbe, ahol a parlament éppen ekkor foglalkozott, meglehetősen viharosan, a párisi kölcsöntárgyalásokkal és az ezzel kapcsolatos belpolitikai eseményekkel.

Rövidesen a párisi Havas-ügynökség jelentése is megérkezett a kölcsön aláírásáról. Eszerint a jelentés szerint a francia közgazdasági körök beállítása értelmében a román kölcsön tulajdonképpen nemzetközi kölcsönnek tekinthető, amit Románia, illetve a román Nemzeti Bank garantál.

A kölcsön teljes összege 1325 millió francia frank,

amiből csak 575 millió francia frankot jegyeztek a francia tőkeérdekeltségek. A többi más országok tőkeérdekeltségei jegyezték le. Az emissziós kurzus 87 és fél, a kölcsön tartama 40 év, a kamat 7 és fél százalékos.

Hogyan oszlik meg a jegyzés

A kölcsön külső körülményei már Bukarestben is ismeretesek. Popovici információja és a beérkezett külföldi jelentések nyomán a kölcsön összegét, az 1325 millió frankot a következő elosztásban jegyezték le az érdekelte tőkecsoportok:

A francia tőkecsoport 17 és fél millió dollár,

a Kreuger-csoport 4 millió dollár, a Wallenstein svéd utépitőcég 1 millió 250 ezer dollár.

a Mendelsohn-bank 1 millió 500 ezer dollár,

a cseh bankok 1 millió dollár, a svájci bankok 700 ezer dollár, a belga bankok 500 ezer dollár, az osztrák bankok 500 ezer dollár, a román bankok 500 ezer dollár.

Élénk feltűnést keltett Bukarestben, hogy a nagyobb fővárosi bankok ablakaiban már megjelentek a kölcsönjegyzésre biztató felhívások. A kifüggesztett plakátokon a következő szöveg olvasható:

„A legjobb tőkeelhelyezési lehetőséget nyújtja Önnek a román kölcsön-rente vásárlása... Bővebbet a bankban tudhat meg...”

Kavarodás Burileanu körül

Duca azonban, az öreg liberálisok vezére, feltűnően megértő hangon beszélt Burileanu eltávolításáról. Kijelentette, hogy a bankkormányzó csakugyan súlyos hibát követett el a elmozdítását csak annyiban helyteleníti, mert ezzel a kormány olyan precedenst teremtett, a mivel később nagyon könnyen lehet visszaélni az autonóm intézetek rovására.

A szenátusban Vaitoianu tábornok szólalt fel a liberális párt nevében s az ő felszólalása még világosabbá tette, hogy a liberális párt a legteljesebb mértékben Burileanu ellen fordult.

Vaitoianu kijelentette, hogy amennyiben Burileanu elmozdítását a magasabb államérdek követel meg, úgy ő csak tapsolni tud a kormány erőteljes fellépésének.

... hogy Duca a kamarában,

PARLAMENTI VIHAR KÖZBEN ÉRKEZETT MEG AZ ALÁÍRÁS HIRE.

A tegnap délutáni parlamenti ülés meglehetősen viharos volt. Lupu dr. támadta rendkívüli eréllyel a kormányt, egyrészt a szerinte megalázó feltételek között létrejött kölcsön szerződés miatt, másrészt, mert a kormány ennek a kétes értékű kölcsönnek a megkötése érdekében menesztette Burileanu bankkormányzót s ezzel súlyosan megsértette a Banca Nationala autonómiáját.

Lupu beszédét viharos közbeszólások és mérges ellenmondások zavarták állandóan. Ezekre Lupu hasonló méreggel, gyakran a parlamentben nem illő kitételekkel válaszolt.

Bratianu George deklarációt olvasott fel s ebben elítélte a kormány eljárását Burileanuval szemben.

Vaitoianu pedig a szenátusban aratott zajos tetszésnyilvánítást a többségi képviselők részéről.

A kamarában egyébként maga Mironescu kormányelnök válaszolt Lupu interpellációjára. Kijelentette, hogy nézte szerint felelőtlen dolog támadni a kölcsönt akkor, amikor pontos feltételei még nem is ismeretesek.

Burileanu eltávolításáért a kormány vállalja a felelősséget. A volt bankkormányzó súlyosan megfélekedezett a rábizott méltóságról, amikor politikai szempontoktól engedte befolyásoltatni magát s megkísérelte a kormány dezavualását.

A parlamenti vihar közben érkezett meg az első hír a kölcsön aláírásáról. — Mironescu miniszterelnök magántáviratot kapott Párisból. A táviratban bizo-

nyos Mannheim nevű ur gratulált a román miniszterelnöknek, hogy a szerződés aláírásával a kölcsönügy szerencsésen befejeződött. Mironescunak fogalma sem volt arról, hogy ki lehet az a bizonyos Mannheim. Később aztán kiderült, hogy Mannheim az egyik francia bankár, aki a tárgyalásokban is részt vett.

Ezt a jelentést azonban Mironescu még nem fogadhatta készpénzként Nemsokára aztán Budapest is felhívta a miniszterelnököt. Innen Grigorcea budapesti román követ jelentette, hogy a hozzá két irányból érkezett, hivatalosnak tekinthető jelentés szerint, a szerződést valóban aláírták.

A Monitorul Oficial március 11-iki számában jelent meg a Burileanu bankkormányzó felmentéséről szóló királyi dekrétum. Erdekes, hogy a királyi dekrétumot hosszú jelentés előzi meg, amit Mironescu miniszterelnök terjesztett a király elé. A jelentésben Mironescu kihangsúlyozza, hogy Burileanu nem tudta megvédeni az autonóm jellegű nemzeti bankot a káros politikai befolyásclástól s emiatt vált szükségesé a fölmentése.

A következő királyi dekrétum Anghelcsu volt belügyminiszteri államtitkár kinevezéséről szól.

Anghelcsu megbízatása, az eddigi szokástól eltérően, hat óra szól, ami szakörökben meglehetősen feltűnést keltett.

Az új bankkormányzó beiktatása tegnap délután történt meg. Anghelcsu nagyon meghatottnak látszott s jobbizben kijelentette, hogy nem törekedett erre a nemvárt méltóságra.

A beiktatás formáságainak lezárása után Anghelcsu fogadta az újságírókat s a következőket jelentette ki:

— Programom nincs, én nem jöttem programmal, hanem munkakezettel. Demokratikus szellemben akarok dolgozni az ország érdekében. Ezt mondottam akkor is, amikor belügyi államtitkárrá neveztek ki, s ezt mondom most is. A program helyett én inkább a munkát hirdetem és ígérem is.

— A Banca Nationalának régi tradíciója van, amiről egyetlen pillanatig sem fogok megfeledkezni. Elődeimről mindent átveszek, amit jónak tartok s ami valóban jónak bizonyult. Nem engedem magamat semmilyen irányból befolyásoltatni. Én nem akartam elfogadni ezt a méltóságot s csak kényszerből engedtem akkor, amikor a királyi kinevezésről értesültem. Eppen azért nem ragaszkodom görcsösen a helyemhez. Ha nem tudok úgy dolgozni, mint ahogyan kellene, magam fogok lemondani.

— Mit szól bankkormányzó ur, a francia ellenőrzés kérdéséhez? — kérdezte meg az egyik újságíró.

Anghelcsu zavarba jött a váratlan kérdésre.

— Erről még nem gondoltam, — vallotta be. — Vagyis, hogy helyesebben fejezzem ki magamat, ez már elintézett dolog, tehát nem is szólhatok hozzá. — Egyébként most még nem is beszéllek úgy, mint a Nemzeti Bank embere. Majd ha beülök a bankba, belenézek a különböző kérdésekbe, teljesen tájékozodom és látni fogom magam előtt a szükséges célkitűzéseket, akkor majd, mint a bank embere is beszélhetek.

Hazugság-olimpiász

Minden városnak van valami nevezetessége, amire büszke és féltékeny. Ezért ne lepődünk meg azon, hogy az U. S. A. Wisconsin államában levő Burlington város is szerfölött büszke arra, hogy áldozva holmi régi és kedélyes tradícióknak, hagyományosan minden évben megrendezi a világ legmulatságosabb olimpiászát.

A burlingtoni olimpiász sampionjai dél-Most Antony Delano tengerészkapitány lett a nyertes. Ezzel a smonczával:

Hajónk több, mint 60 kilométeres sebességgel szelte az óceán habjait. Ütközben cethal iskolával találkoztunk. A legeslegkisebb és legeslegfiatalabb cethal is legalább 20 méter hosszú volt. Na és az öregek? Az egyiknek reggel 8 órakor értünk a farkához. Haladtunk teljes gözzel és délelőtt fél 10 volt, amikor a fejét is elhagytuk...

Nyilvánvaló, hogy a kitünő Antony Delano tengerészkapitány, — legyünk finomak, — füllentett. Füllentett, mert a burlingtoni olimpiász versenyszabályai annak ítélik oda a pálmát, aki a legfrappánsabb, a legelképpesztöbbs füllentést találja a szigorú és írfát nem ismerő zsüri elé. Erről híres Burlington város, erről a különös versenyről, amelyet jellemző amerikai nyersséggel és szokimondással hazugság-olimpiásznak neveznek.

Vérzik a szívem. Egészen odavagyok. Megöl a bánat...

Nem kaptam meghívót a burlingtoni olimpiászra s elegendem attól, hogy a nemes verseny aranyérmét, az egyetlen medáliát, amelyre kilátásaim lehetnek ebben az életben, megnyerhessem.

Hej, pedig micsoda ragyogó tippem lett volna arra a burlingtoni olimpiászal! Hogy verem volna vele kenterben ezt a svihák Delano kapitányt, ezt a közönséges, szellemtelen, üres hasalót! Most itt állok lemaradva, nagyszerű tippemmel. Amelyet mély tisztelettel ezután postázok a burlingtoni olimpiász rendezőségének, azzal a kéréssel, hogy a jövő évi nagy lóditásmeccsen távollétemben, in contumaciam is olvassák fel és jutalmaznak meg azzal a bizonyos nagy aranymedáliával.

Lóditom tehát a következőket:

— Hol van, hol nem van, van az óházában egy ország. Felmérhetetlen kincsek rejtőznek ennek az országnak a földjében, de a lakosok zsebe lyukas és a szél keresztül fúj rajtuk. Itt az adót úgy vetik ki, mint az indián-regények hősei a lasszót. Egyenesen az adóalany nyakába. Az adólasszó hurka remekül talál a nyakra. Lélekzetet venni nem tud az alany, de megfulladni sem hagyják. Azután jön a lasszós ember, akinek neve adólkivető bizottság, mossa kezeit és kést nyom egy nagy behemót rémnek a kezébe, akinek neve adóvégrehajtó és krokodilus könnyeket potyogtatva, hagyja, hogy az alany fejről leszedjék a skalpot. A meleg és véres skalpokat garmadába hordják egy szép, barátságos palotában, amelynek neve adóhivatal s amikor már nagyon sok összegyűlt belőlük, elküldik valahová, csak a mindent tudó és mindent látó Isten a megmondhatója, hogy hová. Mondják, de csak az igen jól értesültek, hogy ezekből lesznek — az állami bevételek. Ebben az országban a fák minden tavasszal kihajtanak, de nem levél nő a fákon, hanem politikai pártok tagsági igazolványa. Aki nagyobb levelet szakít, az lesz a legnagyobb ur, aki kisebbségi lapit szed, az benevezhet a Genf-háza nemzeti központi tárgyalási versenyre. Ebben az országban változó az időjárás és változó a kormányok összetétele. Csak egy változatlan. A nagy központi skalpgyűjtőmeny, amelynek neve állampénztár. Soha sincs benne egy lyukas fitying sem. — Üresen veszik át a kormányok, üresen adják tovább. A polgárokról lenyuzott véres skalpokat panamák, kijáráások, családok, sikkasztások retortáin varázsolják át olyan vagyonokká, amelyekből kevesek élnek (igen jól) milliók helyett. A milliók között vannak százazrek, kiknek neve állami tisztviselő. Ezek Krisztus Urunknak legigazabb követői, mert pontosan betartják az Irás szavát: Ne törődjétek a holnappal, mert aki a mezők lilomairól gondoskodik, az titeket sem hagy el. S valóban, nem is törődnek a holnappal, azaz a hónap elsejével, amelyen fizetés volna esedékes, mert azt ugysem látnak hónapokon keresztül. De azért dolgoznak, végzik kötelességüket, élnek becsületben és megöszülnek tisztességben, mert ezen a csuda földön elérkeztünk a fejlődésnek arra a fokára, hogy pénz nélkül is lehet élni...

Ugy-e, nyájas olvasóm, a jövő évi burlingtoni olimpiászon biztosan megnyerem a lóditási nagy aranyérmét? Mert, ugyebár, nyájas olvasóm, ilyen csudaföld sehol sincsen a föld kerekén? ... Nem szabad lennie.

Aki ilyenről mégis tudna, meg ne táviratozza Burlingtonba! Még el találja pecchelni azt a nagy aranymedáliát, a melyre biztosan számítok...

— fa —

Nagyarányu bérharc Angliában

A szénbányászok egy része már is sztrájkba lépett

London, március 11.

Egész ősszel és télen rendkívül súlyos volt a helyzet a délwalesi szénbánya-kerületben s a MacDonald-kormány nagy erőfeszítéseket tett, hogy elsimítsa a harcot a vállalatok és a bányamunkások között. A bérkonfliktus ügyében döntőbírószágot ítélték, amely ugyan megszüntette az akkori általános sztrájkot, de tartósan nem oldotta meg a kritikus problémát.

A bányászok gyakorlati alkalmazása után nem akarnak belenyugodni a döntőbírószágot bérleszállító határozatába és nagyrésztük, számszerűen mintegy ötezer, tegnap ismét sztrájkba lépett a szakszervezeti vezetőség akarata ellenére.

A hirtelen bekövetkezett új sztrájkmozgalom mögött a szakszervezet irányítói kommunista aknamunkát sejtene s j-

zanságra intik a bányászokat.

A sztrájkoló és tovább dolgozó munkások között egyre sűrűsödnek a kisebb surlódások.

Egyébként a sztrájkbalépett bányászok egy tekintélyes töredéke is elhatározta tegnap este, hogy feladja a sztrájkot és holnap újra munkába áll. A hatóságok azt remélik, hogy ezzel valószínűleg teljesen összeomlik az egész bérharc.

A délwalesi bányászokkal egyidejűleg több londoni pályaudvaron a szállítómunkások is amerikaizni kezdtek a sztrájk hivatalos kimondása nélkül, hogy segítsék a sztrájkoló bányamunkásokat.

Ez az együttes akció máris érezhető zavarokat idézett elő az angol főváros szénvel való ellátása terén.

Különös feljelentés két aradi ügyvéd ellen

Expressz-jogvédelem saját külön ügyéssel és 50 ezer lejes betáblázással

Arad, március 11.

Az aradi ügyvédi kamara néhány héttel ezelőtt fegyelmi vizsgálatra küldte Gregorovicu aradi ügyvédet. A vizsgálat élte dr. Gherman Dante és Cucuic Aurél aradi ügyvédek ellen irányul, a kik

a följelentés szerint ügyvédi hivatásukkal semmiképpen sem összeegyeztethető módon jártak el egyik helybeli kliensükkel szemben, sőt az ügyvédi honoráriumért folytatott hajszában már odáig mentek, hogy eljárásuk a büntetőtörvénykönyv paragrafusait is surlolta volna.

Gregorovicu ügyvéd, a kiküldött vizsgálóbiztos, a kivizsgálás alatt álló ügy részleteiről nem árult el semmit. Annyit azonban kijelentett, hogy amennyiben a vád adatai beigazolást nyernek, úgy a dolog már nem tartozik többé az ügyvédi kamara hatáskörébe, hanem az ügyészséghez, ahol azonnal megindítják a büntető eljárást a két súlyosan megtévedt ügyvéd ellen.

MIT TARTALMAZ A FÖLJELENTÉS.

A két megvádolt ügyvéd ellen a súlyos följelentést Szabó Lajos aradi magánzó és felesége tették meg. A múlt év szeptemberében ugyanis a följelentő Szabó Lajos fia, akivel az idős házaspár igen rossz viszonyban élt, megtámadta az öreg

és beteges embert. Szabó Lajos védekezett fia brutális támadása ellen s védekezés közben a keze ügyébe eső fejével fejbevágtatta a fiát.

A családi dráma folytatása olyan volt, amilyen hasonló körülmények között lenni szokott. A fiut súlyos sebével elszállították a mentők, az öreget pedig tartóztatták a rendőrség. Szabóné tetőtől-talpig reszkette tért haza delben a rendőrségről, ahol azt mondták neki, hogy az öreg kihallgatása csak másnap kezdődik meg.

GHERMAN DR. FELAJANLJA SZOLGÁLATAIT.

Ekkor vegyült bele az eseményekbe Gherman Dante ügyvéd. Szinte az öregasszonnyal egyidőben érkezett a házhoz, ahol pár órával ezelőtt a véres családi dráma lejátszódott. A följelentés szerint Gherman ügyvéd azzal közeledett Szabónéhoz, aki még mindig az események hatása alatt állott, hogy

őt az ügyész küldötte, s egyedül ő az, aki Szabó Lajost meg tudja menteni, akár meghal a fiu, akár életben marad.

Azután elmondatta magának a tényállást. Felírta a szemtanuk nevét, megjegyezte, hogy az ügyész részére gyűjti az adatokat s aztán eltávozott. Rövid idő múlva azonban visszatért, de most már másodmagával.

Cucuic „ügyész” helyszíni vizsgálatot tart

Később kiderült, hogy Gherman ügyvéd kísérője Cucuic Aurél aradi ügyvéd volt.

Gherman dr. azonban — Szabóék állítása szerint — ügyészként mutatta be, aki a helyszíni vizsgálat megtartására szállott ki.

Később is állandóan „ügyész urnak” szólította, mivel tudatosan megévesztette Szabónét és a szemtanukat.

A két ur megvizsgálta a börtört ajtót, a szoba berendezéséről gondos jegyzetet készített s közben állandóan beszélgettek, de románul s így a jelenlévők nem érthették, hogy miről van szó.

A helyszíni vizsgálat befejeztével Gherman Dante és társa eltávoztak. Előzőleg azonban Gherman minden jót megígért az öregasszonynak. — Aztán az ügyészségre sietett, ahol a beteg, gyötrődő és megrémült öregemberrel aláíratta az ügyvédi megbízólevelet. A vizsgálat természetesen ettől függetlenül ment a maga útján s mielőtt Gherman megmutathatta volna befolyását, Szabó Lajost a rendőrség már szabadlábra helyezte, mert beigazolódtott a jogos jogvédelem esete.

Gherman azonban azután sem vette le kezét védeneciről. Irodájába hívatta Szabónét. Az irodában ott volt Cucuic ügyvéd is, aki még mindig ügyészként szerepelt Szabóék előtt. Itt aztán Gherman dr. ügyvédi megállapodást készített.

megállapodás arról szökött, hogy Szabóék Gherman ügyvédnek honoráriumként 50 ezer lejűt fizetnek ki, ruhelyt a kávé eladják

Ezt a megállapodást, Cucuic

ügyvéd is aláírta. Gherman dr. pedig hogy a dolog biztosabb legyen, az ötven ezer lej erejéig betábláztatta magát védenecsei házára.

ESKU ALATT VALLOM...

Közben aztán kiderült, hogy Szabó bácsi nagyon sokat fizetett azért a jogi védelemért, amire egyelőre semmi szüksége sem volt, mert ügye egyáltalában nem annyira súlyos, mint amennyire Gherman dr. és állítólagos ügyész barátja megjárta. Az öreg rettenetesen elkecseregett. Ügyvédhez fordult aki azt a tanácsot adta, hogy jelentse föl Gherman dr.-t és barátját. Szabónénak több kisebb-jelentőségű tanun kívül van egy koronatanuja is. Sieber Fülöpné, született Schiller Borbála, a közjegyző előtt tett nyilatkozatában jelenti ki, hogy eskü alatt is vallja:

Gherman ügyvéd Cucuic kollégájával ügyészként mutatta be a megrémült Szabónénak.

Egyébként pedig a feljelentés többi adatait is mindenben igazolja. Sieberné az ügyvédi kamara vizsgálóbiztosa előtt is megismételte vallomását.

Jogilag tehát az ügy készen van arra, hogy az ügyészség elé kerüljön. Az, hogy ez késik, nem Gregorovicu vizsgálóbiztoson mulik, hanem azon, hogy értesülésünk szerint Ghermannak több hasonló ügye fekszik a kamara fegyelmi bizottsága előtt. Meg kell tehát várni, amíg az összes ügyekben lezárul a vizsgálat. A vizálat, amely meg fogja állapítani, hogy az asszidulatu hajszáról van-e szó, vagy pedig az ügyészség elé tartozó komoly bűncselekményekről.

A JÓ PARTI

Huszonnégy órán keresztül figyelemmel kísértem egy csereg újság házassági hirdetéseit, hogy azokból adatokat gyűjtsék egy bizonyos munkához. Mellékesen is azonban annyit jellemző tünetre akadtam, hogy azokból magukból is valósgos kortörténetet lehetne írni.

A főtünet az, hogy a legkínosabb akrobatamutatványokkal, szófordulatokkal, mondatmodulációkkal igyekeznek a hirdető — akik leginkább lányos anyák — eltéríteni az érdeklődők figyelmét az anyagiakról. Ennek érdekében a régi, virágos nyelvhez, a limonádés romantika eszközeihez folyamodnak, úgy, hogy ezeket a hirdetések olvasva, az ember szinte hajlandó azt hinni, hogy nem is a mai modern korban él, hanem legalább is a múlt század kilencvenes éveiben.

Az egyik ilyen hirdetés például azt sorolja fel a férjhezadó leány legfőbb erényeül, hogy a cigánymuzsikát jobban szereti, mint száz jazzt. Általában nagyon gyakran szerepel az a megkülönböztetés, hogy az ajánlott leány nem olyan, mint a mostanák; nem jár kávéházba, nem cigarettázik, a táncnál jobban becsüli a háztartást és nagyon szereti a gyerekeket. A gyermeknek szeretetét úgy állítják be egyenesen, mint egy egészen ritka erényt, — majdnem hogy ki nem mondják, hogy — ellentétben modern társnővel — ez a leány akar gyereket. Volt például egy hirdetés, a melyben az anya szükségesnek tartotta megjegyezni, hogy a leány sem ruzeit, sem pudert nem használ. Igen gyakran találkozom olyan ajánlattal, amelyben az állt, hogy a leány kontyot vagy gretchenfrizurát visel, amiáltal az anya tulajdonképpen karakterrajzot adott gyermekéről.

Egy kedvenc szólásmódja az ilyen házassági hirdetésnek a következő:

„Aki nem másnak akar házasodni, hanem jó, kedves, hü kis feleséget akar, aki többre becsüli otthonát mint az utcát, az írjon „Fekete szem éjszakája” jelígre”.

Nem tudnak elég megnyugtató szót használni a szülők arra hogy leányuknál házasság esetén a flirt „be lesz szüntetve” és hogy olyan feleség lesz belőle, aki csak az urának él. Sokszor találunk például ilyen, erre célzó jellegű: „Othonos”, „Othonuló”, „Házias”, „Gyermekszerező”, „Hü kis asszony”, „Megértő munkatárs”, és még sok hasonlót.

A hozomány hiányát is a házias tulajdonságok kihangsúlyozásával igyekeznek a szülők feledtetni. Erre vonatkozólag rendszerint ezt a fordulatot használják: „Aki egy házias, gyöngéd, odaadó feleséget többre becsüli a hozományánál, az írjon ide és ide...” Gyakran fordul elő ez a kitétel: „Hozománya a dolgos két keze, a műveltsége és a szerelem, amellyel jövendőbelijét körül fogja venni”. Volt például egy olyan hirdetés is, amely az anyagiakat a következőképpen intézte el: „Vagyonra nem nézek, mert pénzem nekem sincs. Kérem írni Együttégymásért jelígre”.

Az olyan hirdetés, amelyen nagyobb hozományról van szó, fölötte gyanus. Az egyik lapban például megjelent egy ajánlat, amelyet egy jelenleg Budapestben tartózkodó Párisban élő magyar leány tett közzé. Azt mondja, hogy van neki kétszáz ezer pengő készpénzhozománya és hat szobás berendezett lakása Gyorsan kér válaszokat, mert csak rövid ideig tartózkodik a magyar fővárosban. Az illető ne csak magyarul, hanem lehetőleg franciául is tudjon. Ez a hirdetés annyira kirri a többi szerény ibolya-ajánlatok közül, hogy egyenesen bántó és deguszáló. Bizonyosra veszem, hogy erre a „gazdag parti”-ra sokkal kevesebb férfi reflektált, mint a körülötte burjánzó kis, kedves gyomokra.

Az idő valahogy — legalább is úgy láttam a házassági hirdetések halmaából — az egyszerű, szerény, Ingos, derek leányoknak kedvez. Az azután, hogy ez főleg azért is így van, mert a házasulandó férfiak most már el sem hiszik, hogy valahol még létezik pénz és rögtön valami „linkséget” sejtenek a nagy hozományok ígértésében, privátszerencséje a szegény leányoknak. Jól kívárták, amíg mindenki tönkremegy és mindenki hozzájuk szegényedik. Könnyű nekik.

(3-11)

Megnyitl z 26 Ui szálloda!

NEW-YORK

BUKA REST CALEA GRIVITEI 14.
(Gara de Nord mellett)

és „HOTEL MARNA”, Buzești 3.

Egy ágyas szobák 100—120 lejig, kétágyas szobák 140—160 lejig, beleértve az összes illeteket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás.

A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

Franciaország

be akarja tiltani a romániai állatbevitelt

Bukarest, március 11.

Csak nemrég jelentettük, hogy Franciaország megengedte a romániai élőállatok bevitelét, ami lényeges megkönnyebbülést okozott különösen az erdélyi állattenyésztők között. Annál nagyobb riadalmat kelt most az a hír, amely Párisból érkezik, és arról számol be, hogy az itáliai kamarában Thibault képviselő a romániai állattenyésztők szövetsége beavatkozását követően a francia kormánytól a romániai állatbevitelt betiltást követelt.

A romániai állattenyésztők szövetsége beavatkozását követően a francia kormánytól a romániai állatbevitelt betiltást követelt.

Az egész világot behálózó kommunista propaganda irodát leplezett le az athéni rendőrség

Athén, március 11.

Az athéni rendőrség politikai osztálya hivatalos kommunikációban közölte a sajtónak, hogy hosszasan nyomozás eredményeként az egész világot behálózó nemzetközi kommunista központot leplezték le. A vizsgálat során megszerzett adatok alapján három nőt és egy férfit tartóztattak le. A lakásukon megtartott házkutatás alkalmával a kommunista propaganda központ levelezését is sikerült lefoglalni és abból megállapították, hogy az athéni iroda tevékenysége kiterjedt Bécsben, Berlinben, Konstantinápolyban, Bombayban és Alexandriában hasonló tevékenységet kifejtő szervezetekre.

Már az oxfordi diáknők is követelik a pártsházasság elismerését

London, március 11.

Egész Angliában nagy feltűnést kelt, hogy az orosz és amerikai felfogás a házasság reformjáról már a konzervatív szellemű oxfordi egyetem hallgatóságát is mindinkább meghódítja.

A híres és nagymúltú egyetem férfi és nő-hallgatói legutóbbi hagyományos gyűlésükön ugyanis a házasság intézményének a reformját sürgették s ekközben hivatkoztak egyrészt az orosz példára, másrészt pedig azokra a felismerésekre és javaslatokra, amelyek az amerikai Ben Lindsey és az angol Bertrand Russell ebben a tekintetben tettek. Különösen nagy szenzációt keltett a gyűlésen az egyik nőhallgató előadása, aki az egyetemi évek alatt létrejövő ugynevezett pártsházasságoknak nemcsak megtűrése, hanem kifejezett elismerése mellett tört lándzsát, mert — úgy mond — a házasságnak ez a formája is sokkal eliselethetőbb a nők szempontjából, mintha valósággal magánzárkában kellene tölteniük életüket.

Az oxfordi diáknőknek ez a meglepő állásfoglalása élénk visszhangra talált az egész angol közvéleményben és újból napirendre hozta a házassági reform szerveződéses vitáit.

Kisküküllő vármegye tisztviselői 1931. évben még nem kaptak fizetést

Dicsőszentmárton, március 11.

Óriási az elkeseredés és nélkülözés Kisküküllő vármegyei tisztviselői között, akik 1931. évben még egy bani fizetést sem kaptak. Fizetés nincs, de ezzel szemben a házbért, a gázt és a fűszerest pontosan fizetni kell, mert különben kiteleznék őket a lakásból, lezárják a gázt s a fűszeres felmondja a hitelt. Kénytelenek a vármegyei tisztviselők bankkölesőket felvenni, hogy a legszükségesebb kötelezettségüknek eleget tehesse.

A prefektúrán érdeklődtünk, mi az oka annak, hogy a megyei tisztviselők ez évben még nem kaptak fizetést?

Nincs a vármegyének semmi fedezete — mondja informátorunk. — Adó nem folyik be s ezért nincs fizetés. Hogy mi lesz velünk, ha ez így megy tovább, — fogalmam sincs.

A tisztviselők legnagyobb része családos, minden vagyon nélkül.

Nem érdektelen megemlíteni, hogy bár fizetésre még halvány remény sincs, a pénzügyigazgatóság a globál adót letiltatta, ugyiszintén az áldozati adót is levonásba hozta.

Igy egy szép napon a vármegyei tisztviselők arra ébrednek, hogy fizetést még nem kaptak, de a globál adó miatt már ott van a végrehajtó.

Mint értesülünk, a dicsőszentmártoni városi tisztviselők sem kaptak még havi fizetésüket, bár a városnak van pénze.

Iskola Alapítvány

A magyarországi népszámlálás eredményei

8 millió 683 ezer 740 lakosa van Magyarországnak

Budapest, március 11.

A magyar központi statisztikai hivatal tegnap tette közzé az 1931. január elsején végrehajtott népszámlálás eredményeit.

A statisztika végösszege szerint Magyarország lakóinak száma január 1-én 8.683.740 volt, azaz 694.671 lélekkel több, mint 1920-ban, amikor a népszámlálás 7.989.069 emberről számolt be.

A lakosság tényleges szaporulata tehát 8,7 százalék. A statisztika szerint Magyarországon

három olyan nagyváros van, ahol a lakosság száma a 100 ezret meghaladja.

Tízezer lakoson felüli város összesen száztizenegy van.

Érdekes, hogy az összlakosságból 4 millió 245.561 — férfi, míg a nők száma 4 millió 338.179.

Lakóház Magyarországon 1.447.005 van s ezerkilencszázhusz óta számuk kerek husz százalékkal emelkedett.

A népszámlálás eredményének legszomorúbb rubrikája a munkanélküliség terjedéséről tett bizonyítást, amikor összegezi, hogy az év elején összesen 227.828 ember volt állás és kenyér nélkül.

Aradnak is megvan a feketeszesz-szenzációja

Arad, március 11.

Temesvár után Aradnak is megvan a maga feketeszesz-botránya. A csendőrség, a rendőrség és a pénzügyigazgatóság megbízottai már régóta állandóan vizsgálatot folytatnak a feketeszesz aradi ügynökeinek leplezésére. Minden jel azt látszik bizonyítani, hogy a tervszerű hadjáratnak megvolt az eredménye:

a csendőrség tudniillik letartóztatta Epstein Márkus aradi likőrügynököt, akinél 50 liter, állítólag adózatlan szeszt foglaltak le s aki a hatóságok fellelése szerint régóta foglalkozik feketeszesz értékesítésével.

Epstein Márkus ellen ugyanaz a Varo-

din nyugalmazott alezredes adta be a feljelentést, aki a temesvári feketeszesz készleteket leleplezte. Egyszer már folytatott is vizsgálatot Epstein Márkus ellen, akkor azonban nem sikerült bizonyítékokat találni feketeszesz üzelmekre.

Az aradi hatóságok Epstein letartóztatása óta sorozatos házkutatásokat tartottak nemcsak Epstein raktáraiban, hanem kiterjesztették a vizsgálatot magánosokra is. A két nap óta letartóztatásban lévő Epstein Márkus testvére és üzlettársa Epstein Bélának, a Traján szeszgyár igazgatójának, akinek szerepét a feketeszesz üzletek körül a hatóságok szintén tisztázni kívánják.

Tizenhat éves leány holtteste utazott egy bőröndben Hatvanról-Szolnokig

Szolnok, március 11.

A ma reggel Hatvanból ideérkező vonat utasai jelentették az állomásfőnökségnek, hogy az egyik fülkében egy nagy sárga bőrönd maradt, amelynek, úgy látszik, nem akad tulajdonosa. Az állomásfőnökség lerakatta a bőröndöt és, miután feltűnt, hogy rendkívül súlyos, kinyitatta.

A bőröndből szörnyű látvány tárult elő.

Egy körülbelül tizenhat éves, rendkívül szép arcú lány holtteste volt belegyömöszölve, nyakán a fojtogatás jeleivel.

Azonnal kihallgatták a fülke utasait, akik elmondották, hogy a bőröndöt a Hatvanból hajnali 5 óra 50 perckor induló vonatra

egy 30—35 év körüli fiatalember tette fel egy munkáskülsőjű férfinak a segítségével.

Amikor a vonat megindult, rövid ideig még látták a fiatalembert, nemsokára

azonban eltűnt a szemük elől, de ennek nem tulajdonítottak különösebb jelentőséget, mert azt gondolták, hogy látogatóba ment át valamelyik másik vagonba.

A holttestet az állomási orvos megvizsgálta és megállapította, hogy a leányon kéjgyilkosságot követtek el, azután megfojtották.

A gyilkosság az éjszaka folyamán történhetett és a tettes úgy gondolta, hogy a bőröndbe csomagolta és felrakta a Szolnok felé induló vonatba. A leány öltözetéből valószínűleg látszik, hogy

jobb társadalmi körökhöz tartozott. A szolnoki csendőrség táviratilag utasította nyomozásra a hatvani csendőrséget, eddig azonban nem sikerült a gyilkos és társai nyomára akadni.

A fülke utasai közül többen, amikor megtudták, hogy a fejük felett elhelyezett bőrönd milyen szörnyű leletet tartalmazott, elájultak és orvosi segítségben kellett őket részesíteni

Belpolitikai változások

TITULESCU HAZAÉRKEZIK

Maniu Popovicivel együtt jön haza

Bukarest, március 11.

Burileanának a Nemzeti Bank eléről való eltávolítása után újabb nagy szenzációja ígérkezik a politikai életnek. Kormánykörökből eredő értesülések szerint ugyanis, szombaton bekövetkezik az a jelentős esemény, amelyről már annyiszor volt szó: hazaérkezik Titulescu.

Amint kiderül, az ország londoni követe, akinek a személyéhez a múlt év nyára óta állandóan messzemenő belpolitikai kombinációk fűződnek, már

hétfőn táviratilag jelezte Mironescu miniszterelnöknek hazaérkezését, állítólag azonban kérte, hogy a külcsön aláírásának a megtörténteig ne hozza ezt nyilvánosságra, nehogy hazajövetelének a ténye különböző zavaros magyarázatokra adjon okot.

Titulescuval egyidejűleg, kormánykörök szerint, végref

Maniu volt miniszterelnök is megérkezik, még pedig együttesen Popovici pénzügyminiszterrel.

A pénzügyminiszter ugyanis ma este hagyja el a francia fővárost, de onnan nem egyenesen utazik Bukarestbe, hanem

utbaeíti Monte-Carlot, ahol Maniu jelenleg tartózkodik. Bizonyosra veszik, hogy Maniu ezuttal nem fogja tovább halogatni hazatérését.

Ha mindezekhez hozzá vesszük azt a tényt, hogy Dinu Cesianu parisi követ már tegnap este hazaindult és talán még ma megérkezik a fővárosba, akkor nyilvánvalóan tűnik, hogy

a hét végén, illetőleg a jövő hét első napjaiban ismét olyan nagyfontosságú tárgyalások veszik kezdetüket, mint a múlt nyáron, Titulescu legutóbbi utihonléte alkalmával.

Ezektől a tárgyalásoktól politikai körökben nagyjelentőségű eseményeket, sőt belpolitikai fordulatot várnak.

SOR KERÜL-E A KORMÁNY ÁTSZERVEZÉSÉRE?

Egyes beavatottak szerint Popovici pénzügyminiszternek a kölcsön nyelbütésével távolról sem szilárdult meg a kormánybani helyzete.

Állítólag arról van szó, hogy a mennyiben a kölcsönnek az országba tényleg befolyó összege nem fogja elérni a négy milliárd lejt s így nem nyújt lehetőséget

a kormány legközelebbi gazdasági programjának a megvalósítására, ugy

Mironescu miniszterelnök fel fogja vetni Popovici elejtésének a kérdését.

Popovici ugyanis meglehetősen önkényesen vezette a párisi tárgyalásokat és például Mironescu ismételt felszólítására sem adott kimerítő jelentést a tárgyalások állásáról és a feltételekről.

Popovici esetleges bukása a kormány gyökeres átszervezését is maga után vonhatja, már amennyiben a Titulescu hazatérésével bekövetkező politikai fordulat távozásra nem kényszeríti magát az egész kormányt is.

A lipcsei Mintavásár a gazdasági krízis árnyékában

Leipzig, március 11.

Ha az ember keresztülszalad a lipcsei mintavásár 39 belvárosi kiállítópalotáján és a technikai mintavásár 17 hatalmas csarnokán, az egész bizonyosan el fogja feleltetni egy pár órára, hogy gazdasági világhozzásban él s a német nép egynekedde munkanélkül, a munka, a termelés lehetősége nélkül tengődik s a német üzemek termelőképesége alig ötven százalékáig kihasználva dolgozik. S a vidám hangos tömeg az utcákon, a sok noteszszel járkáló vásárló a kiállító-terekben megerősíti ezt az optimizmust, melynek úgy látszik terméke a lipcsei mintavásár.

A mintavásár külsőségei, külső arányai semmiképpen sem tükrözik vissza a gazdasági krízist. Alig van valami visszaesés a múlt évhez képest. Tavaly, a tavaszi Messén 9570 cég állított ki az idén is még mindig kilencezren felül. Látogató a múlt évi tavaszi Messén volt 180 ezer, hogy most mennyi lesz, azt még nem lehet tudni. Még kevésbé, milyen lesz az üzletkötési kedv. Sokan azt mondják, hogy a fix költsék helyett sok az igéret jobb időkre, előtanulmány. Akárhogyan is legyen, az tagadhatatlan, hogy a lipcsei mintavásár a mai krízises időkben is a német ipari termelés nagy szereplője, melynek gazdasági érdekessége nem fogyatkozott meg.

Mert a 9017 kiállító cég közül 1154 külföldi, a többi német. S van Németországban kb. 150.000 ipari üzem, mely készárut állít elő. Ami azt jelenti, hogy minden tizenkilencedik üzem képviselve van a Messén. De az arány tényleg sokkal kedvezőbb. Mert az 1925. üzemi statisztika számadatai alapján a lipcsei mintavásáron kiállító üzemek az összes készáru-termelővállalatokban foglalkoztatott munkások felét foglalkoztatják. Vagyis az egész termelési kapacitás fele képviselve van Lipcsében.

Különösen a munkanélküliség kérdésének szempontjából igen fontos a készáruipar, mert aránylag sokkal több munkást foglalkoztat, mint a nehézipar. Mig Németország 75.000 nehézipari üzeme három millió és nyolcszáz ezer munkást foglalkoztat, s 15 millió lóerő gépi erőt használ fel, addig a 150.000 készáruipari üzem 4 millió lóerő mellett, négy millió munkást, gy, hogy a készáruipar jóval nagyobb rányban is fizet ki munkabért: átlag 35 százalékot, míg a nehézipar csak 25-öt.

S a lipcsei mintavásár jelentőségét eteintetben egyetlen egy adat eléggé jellemzi: a múlt évi két Messén feladott kölések 150.000 munkásnak adtak egész évre munkát.

Még nagyobb a jelentősége azonban kifele, a német kivitel tekintetében. Németország kivitele a múlt évben tizenkét milliárd márkát tett ki. A Messe-hivatal számitása szerint (ahova a köléseket bejelentik) egy tizede a készárukivitelnek a lipcsei mintavásáron nyert lekötést. A kivitelből kilenc milliárd a készáruiparra esik, úgy, hogy a Mintavásár üzleti eredménye egy évben kb. egy milliárd márkát tett ki.

Ezek a számok mutatják a lipcsei Mintavásár gazdasági jelentőségét az egész német ipari termelésre. Olyan jól kiépített és beszervezett szervez ez a német kereskedelemnek, mely biztos lázmérője az egész gazdasági életnek. S ez adja éppen meg általános szempontból nagy érdekességét az idei Messének. Az eredmény, melynek számokban kell megnyilatkoznia, pontos mértékét fogja adni a német gazdasági krízis mélységének. Mint mondtuk, a Messe külső arányai nem állanak arányban a krízis tényleges nagyságával. E kérdés, hogy a belső arányok, ami még a következő napok problémája, nem fognak-e egészen más s sokkal pesszimistikusabb képet nyújtani.

DIENES LASZLÓ.

Milyen lesz a jövő gazdasági életünk?

Werner Sombart kolozsvári előadása

Kolozsvár, március 11.

Elküldtem a taxit és benyitottam Leon professzor Gyulai Pál-utcai villájának kapuján, hogy interjú kérjek a világhírű német nemzetgazdászról. Werner Sombart sógora Leon kolozsvári professzornak és e rokonság révén birtoka is van Romániában. Ez a magyarázata annak, hogy Werner Sombart ellátogatott ide.

Váratlanul kinyílik a lakás ajtaja. Magas, szikár, szemüveges férfi lép ki a teraszra. Szürke felöltő és kalap van rajta. Ő az Igazi professzor és igazi német minden mozdulata Nyílt offenzívába lép.

— Kérek öt percet professzor urtól.
— Ön újságíró?
— Az.
— Nagyon sajnálom, de nem mondhatok semmit. Nem adtam még soha interjút. Most sem.

Hajthatatlan. Semmiféle érv nem képes rá hatni. Elmondja, hogy egy román újságíró is kísérletezett már interjúkérés-sel. Ugyancsak eredménytelenül.

Kár volt az autótaxit elküldeni. Gyalog kell visszatérnem a városba.

Hétfőn este majdnem zsúfolásig megtelt a kereskedelmi és iparkamara díszterme válogatott közönséggel. Egyetemi tanárok, vállalati vezetők, intellektuális kereskedők, diákok — és nagyon sok nő. Az előadói pódiumon a kamara és a gyáripari szövetség elnökei között ül Werner Sombart. Simára hátrafésült dus frizurája van, tömött, hegyes szakálla. Nagy lendülettel áll fel. A két kezével utközben megtámaszkodik a katedrán, mintha nem bírná a saját testsúlyát. Széles gesztusokkal kíséri kissé monoton előadását. Előveszi az óráját és látja, hogy magában előre megállapítja, mennyit fog beszélni.

— Milyen lesz a jövő gazdasági életünk? Senki se várja azt, hogy arra fog felvilágosítást kapni, hogy mi lesz 3, vagy 6 hónap múlva, de azt majdnem teljes bizonyossággal meg lehet mondani, hogy mi lesz 50 év múlva. A jövő nem lehet más, mint az eddigi gazdasági élet nagy vonalainak folytatása. Ezek a vonalak időnként átmeneti töréseket szenvedhetnek ugyan, de azután visszatérnek az eredeti irányba és folytatják az utjukat. Az utolsó évszázadok során Európa nyugati része olyan lett, mint egyetlen nagyváros, amelynek 180 millió lakosa van, a keleti államok és a többi világrészek pedig ennek a nagyvárosnak a vidékét alkották, amelyek nyersanyagokkal látták el a várost, ez viszont készáruat adott a vidéknek. Ez most kezd megváltozni. A vidék egyre inkább iparosodik és így a város kénytelen agrártermeléssel is foglalkozni. — Ez egyébként a fehér faj szupremáciájának hanyatlását is jelenti.

— Ez a megváltozott helyzet okozza a mai zavarokat és amikor a kiutat keresik, mindenki felteszi a kérdést, hogy kommunista, vagy kapitalista lesz-e a jövő gazdasági élete, a nagyüzemek kora jön-e, vagy a kisüzemeké, a paraszt gazdaság kerül-e előtérbe, vagy a nagy gazdaság? Ez hamis beállítás, mert nem határozott vagy-vagyról van szó, hanem arról, hogy ez is lesz és az is lesz. Az eddigi fejlődés is azt mutatja, hogy amikor egy új gazdasági rendszer keletkezett, az sohasem törölte el a régi rendszereket. — Először volt az őstermelés, utána jött a kereskedelem, azután a kisipar, később a kapitalizmus, de a régi formák továbbra is fennmaradtak magukat. Ebben hamis a marxista felfogás. Mert utban van ugyan a szocialista tervgazdaság, de meg fog maradni a kapitalista termelési rendszer is. Oroszország sem fogadható el példának, mert az egyoldalú gazdasági rendszer nem lehet életképes és ha netalán sikerülni fog is az ötéves programot megva-

lósítani, az olyan lesz, mint amikor az operáció kitűnően sikerül, csak éppen a páciens belehalt.

— A gazdasági rendszerek különbözősége mellett is a jövő gazdasági életet egységes vonások fogják jellemezni. Három olyan tulajdonsága van minden gazdasági ténykedésnek, amely bizonyosfokú egyöntetűséget kölcsönöz neki. A gazdaságnak először is szubjektív szelleme van, amely alapelveket és szabályokat foglal magában. Azután bizonyos elrendezettsége van és végül a technikai felkészültsége. Ettől a három tulajdonságtól függ valamely gazdasági rendszer formája. A gazdasági szellem a jövőben is kapitalista lesz, de változásokat fog szenvedni. A kapitalista szellem nem más, mint az irracionális spekuláció és a racionális kalkuláció szintézise. Az irracionális elem már most kezd háttérbe szorulni és a termelés fokozatosan racionalizálódik. A vállalatok évekre előre megállapított elgondolás szerint termelnek, az irányítás nem a vezető kedvére történik, hanem bizonyos elvek szerint, a minél több haszonra való törekvés korlátozódik és új tőkék képződésére helyezi a fősúlyt. A rámenős kalandorszellemű és kockázatos vállalkozások helyébe a járadék-szerű biztos gazdálkodás lép.

— Eddig a tradíció dominálta a gazdasági életet. Még ma is felfalálhatók Európában a régi római gazdálkodás nyomai. De a jövőben ez másképp lesz, sőt már most is a parasztek és kézművesek kezdnek racionálisan termelni. Most már csak az a kérdés, hogy ez a racionális gazdálkodás milyen formában helyes. A berlini bankok például olyan racionális csekkönyvet adtak ki, amely nekik kitűnően megfelelt, — de a közönség nem tudja használni ezeket a csekkönyveket, mert nem érnek be a zsebbe. Ez azt jelenti, hogy a racionalizálásnál nemcsak a termelésre, hanem a fogyasztásra is figyelemmel kell lenni.

— Milyen lesz a jövő gazdálkodás rendje? Határozottan lehet állítani, hogy a kötött gazdasági rend megmarad, mert a szabadgazdálkodás, ahol egy ember sokmillió ember között azt tette, ami éppen jól esett neki, csak átmeneti epizód volt, amely soha nem tér vissza.

— Technikai téren a termelés tovább fog haladni a tökéletesedés felé. Tulajdonképpen csak most kezdünk a technika korába lépni, amikor megfelelő tudományos tapasztalattal rendelkezünk. A felfalálhatóság kezd rendszeres foglalkozássá válni és ma már tízezrek élnek abból, hogy felfalálnak valamit és ma egyetlen nap alatt több új találmánnyal gazdagodik az emberiség, mint hajdan száz év alatt.

A termelésben az ember helyébe a szellemiség kezd tulsúlyba jutni. A termelési eszközök közül az ember lassan kiszorul és a tárgyak maradnak egyedül! Harmadik sor pedig a szerves anyagok helyett a termelés egyre inkább szerves anyagokat használ fel.

— Az egyes ember feladja, vagy korlátozza az önrendelkezését, az iniciatíváját és egyéni célkitűzéseit egy egységes szellemi elgondolás kedvéért. Minden cipőgyárat nagyjából azonos módon rendeznek be az egész világon és nem egyéni izlés szerint. Kollektivizálódunk. A fogyasztás is. Régebben mindenki azt és úgy fogyasztotta, ahogy jól esett neki. Ma nem a fogyasztási cikkek is kollektivizálódnak. A modern termelés és fogyasztás független az egyéntől, el van vonatkoztatva egyes személyektől. (Személytelenné vált — ez a helyes magyar fordítása a Vergeisterungnak.)

— A második folyamat, amely uniformizálni fogja a gazdasági életet, az, hogy

Kellemes borotválkozás

NIVEA-CRÈME által

Beszappanozás előtt be kell dörzsölje arcát ezzel a krémmel, de csak enyhén, nehogy a szappanhab képződését megakadályozza. Tapasztalhatja, hogy még a naponkénti borotválkozás sem fog a legkevésbé irritálni bőrét. Nem fog többé fájni, vöröses dörzsölésektől és felrepedt bőrtől szenvedni. Azt is észreveheti, hogy külseje fiatalosabb, bőre feszültebb és ápoltabb lesz. A Nivea krém 5 mm sem pótolja mert csak ez a krém tartalmazza a bőrtáploló eucerintet, amin különleges hatása alapszik.

Dobozokban: Let 16.—, 34.—, 72.— / Tubusokban tiszta ónból: Let 30.—, 45.—
Emil Ziegler, Braşov-Braşo, Vasut-uca 43

az emberi munka helyét a gépek és készülékek rendszerének automatikus működése foglalja el. Nevezhetjük mechanizálódásnak is ezt a folyamatot. Egyetlen példa is megvilágítja ennek kollektivizáló hatását. A hang terjesztését egyedül az ember tudta megcsinálni. Azután jött a furulya s a többi hangszer, majd a fonográf és ma a rádió. Ezek egyre több és több ember számára közvetítették a hangot.

— A harmadik folyamat azt a célt szolgálja, hogy az élőlényeket kikapcsolja a gazdasági életből. Ez a tulajdonképpeni alapja a modern technikai gazdaságnak. A szükségleteket egyre inkább szervesetlen anyagokból kezdik előállítani és nem élő, szerves anyagokból. Régen például a fa használatát uralta a világot. Mindenhez fát használtak, az építkezéshez, tüzeléshez, szerszámokhoz, stb. A 18-ik század nagy problémája, amelytől a termelés fordalmasítása fakadt, a fahiány volt. Kérdezhetné valaki, hogy miért nem használtak vasat? Azért nem, mert annak kioldásához is fa kellett. Ekkor jött használatba a szén, amely szervesetlen anyag, akárcsak a most fejlődő elektromosság és vízierő. Ma már majdnem mindegyik közszükségleti cikket holt, vagyis szervesetlen anyagokból és szervesetlen anyagok segítségével állítanak elő.

— Ennek a három folyamatnak legfontosabb következménye az lesz, hogy a gazdasági életben, a termelésben és fogyasztásban mutatók egyenlőtlenégek

Az országos naoy kölcsön árnyékában

Vajudik Nagyvárad négyszáz millió lejes városi kölcsöne,

amely félévszázadra eladná a külföldi tőkének Nagyvárad egész lakosságát

Nagyvárad, március 11. Amíg az ország közvéleménye előtt az 50 millió dolláros kölcsön ügye vajudik, Nagyváradon — ha egyelőre inkább a kulisszák mögött is, — elkezdett harc folyik egy 400 millió városi kölcsön ügyében.

A 400 millió lejes kölcsönre Nagyvárad ajánlatot kapott egy külföldi érdekeltségtől, dr. Popper Akos az Egyesült Takarékpénztár vezérigazgatója útján.

Dr. Popper Akos a kölcsön feltételeit már hónapokkal ezelőtt tudomására hozta a város hivatalos vezetőségének, de eddig csak két ember kapott az ajánlaton. Dr. Lázár Aurél a néhai polgármester, akit halála akasztott meg, hogy tető alá hozza a városi nagy kölcsönt, a másik utóda: dr. Egyri Gergely, a jelenlegi polgármester, aki őszintén forszírozza, hogy a kölcsöntárgyalások sikerre vezessenek.

S ezek a tárgyalások, hogy, hogy nem, nem tudnak eredményt felmutatni. Az embrionális megbeszéléseknel ma sem tartanak tovább, bár

a külföldi tőkecsoport lefektette azokat a kondíciókat, amelyekkel Nagyvárad rendelkezésére áll a 400 millió lej.

Vagy ha nem is az egész, de legalább annyi, amennyi egy ilyen kölcsön alkalmával az árfolyam, előzetes kamat, jutalék, és egyéb kiadások lemorzsolódása után a kölcsön összeg törzseként megszókött maradni.

Szó sincs róla, a feltételek súlyosak. A legsúlyosabb talán az, hogy a külföldiek a kölcsön ellenében 40 éves koncessziót követelnek a nagyvárad villamosmüre.

Ez a koncesszió már egymagában biztosítja a kölcsönt, mert olyan árakat diktálhat a tőkés társaság, amilyent akar. — Megkötésről ugyanis az áramfogyasztás terén nem lehet szó. Miután ennyire kiszolgáltatni a város lakosságát a magyar párti és munkás tanácsosok nem akarják, a kölcsön ügye nem tud előrehaladni, ugyszólván illuzórius a más oldalakról megnyilvánuló törekvések ellenére. Részben politikai motívumai is vannak a Magyar Párt magatartásának, amelytől igazán nem lehet azt várni, hogy segít-

eltűnnek. A gazdasági élet uniformizálódni fog.

Sombart professzor óvatosan hozzáteszi még, hogy az általa vázolt fejlődés jövő gazdasági életünk vonalvezetése csak akkor lesz ilyen, ha a gazdasági élet szolgáltatásban álló hajtóerők és a gazdálkodás tárgya nem fog megváltozni. De mindjárt hozzá is teszi, hogy ettől nem kell tartani. A technikai haladás nem fog megzavarni a szén és érc kifogyásával, mert vannak még más erőforrások és anyagkészletek, amelyek kiapadhatatlanok.

— Ha valaki ezek után úgy hiszi, hogy az emberiség jövője élete nem nagyon öröndetesnek ígérkezik, az tegye fel magának a kérdést, hol van az megírva, hogy az élet öröndetes kell legyen?

Sombart professzor nem akarja ezzel a rezignált axiómával befejezni előadását és Carlyle szavát idézi: „Dolgozni és nem kétségbeesni!”

— És most még néhány őszinte szó:

Az előadás nagyon érdekes és szórakoztató volt. De — semmi újat nem adott. Sombart professzor, mint kitűnő szociológus, nagyszerű német alapossággal összeszedett egy tömkeleg ismert dolgot, szépen beskatulyázta és tetszetős csomagolásban feltalálta a hallgatóságnak. Voltak, akik többet vártak.

Ezt igazán nem bosszúból állapítottam meg. Nem azért, hogy nem akart interjú adni.

Bányai Ernő

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

ASTRA (APOLLÓ) MOZGO
BRASSO

Ma szerdán a Brassó város munkanélküliei javára rendezett előadáson

„A KIS SZÖKEVÉNY”

hangos UFA-film fut. A főszerepben **Lilian Harvey, Harry Halm.**

Csütörtök, pénteken **CORDA MÁRIA** és **MILTON SILS** szenzációs hangosfilmjét

„Ördög és szerelem

venitük. A film cse... ánye Ve
ben játszódik le

Jön: „A HALÁLESZKAD” ON” a le nagyobb repülőf...
mely eddig készült.

Hírek

Töröm a fejemet

— Hát nem furcsa dolog ez?
— Micsoda?
— Burileanu feladott Bukarestben egy sürgős táviratot, mire dringend kikézbésítették neki az elbocsátó ukázt. Hát nem tökéletes a mi postánk?
*
— Burileanu egyébként pert indít...
— Hosszszakállu nemzeti-bank-igazgató lesz belőle, mire abból ítélet lesz.

— Ossendowski varsói lakását kifosztották. Varsóból jelentik: Ossendowski, világszerte ismert lengyel író lakásán tegnap betörők garázdálkodtak. Mintegy sem Ossendowski, sem hozzátartozói a betörés időpontjában nem tartózkodtak odahaza, a betörők zavartalanul dolgoztak. Munkájuk eredményeképpen a világhíró értékes műkincseit, könyvtárát néhány nagybecsű indiai ritkaságot, továbbá körülbelül ötvenezer lejt értékű készpénzt és értékpapírt vittek magukkal. Ossendowski feljelentésére a varsói rendőrség nyomozást indított a vakmerő betörők kézrekerítésére.

— Meg akart halni egy temesvári fiatalember Budapesten. Tudósítónk jelentik: A Rókus kórházba tegnap beszállították Telts Pál harminctéves temesvári fiatalembert, aki öngyilkosságot követett el. Az első segély után a fiatal embert gyógyultán bocsátották el, jelentette azonban, hogy legközelebb újra öngyilkos lesz, mert mindenáron meg akar halni.

— Mária királyné és Ileana külföldre utaznak. Bukarestből jelentik: Mária királyné a jövő héten, Ileana hercegnővel együtt, hosszabb külföldi utra indul. Az utazás királyné és leánya először Belgrádba utaznak, majd onnan Németországba, Belgiumba és Angliába látogatnak el. Utjukban rokonaikat fogják felkeresni.

— Működik a marosvásárhelyi adókvizitáció. Marosvásárhelyről jelentik: Az adókvizitáció miatt a marosvásárhelyi akadémia körében rendkívül elkeseredett hangulat uralkodik. A bizottság olyan szigorúan bírálja el az adózók viszonyait, aminek az lesz a következménye, hogy újra több cég fog összeroppanni a marosvásárhelyi piacon. Súlyos panaszra adtak az is, hogy tíz utcánként idézik be az adózókat a bizottsághoz, aminek következtében egyes városrészekben valószínűleg megáll a forgalom.

— TEMESVÁRI ELŐFIZETŐINK és olvasóink szíves tudomására hozzuk, hogy Berényi Lajos ur saját kérelmére állalatunk kötelekéből kivált s ennélgyáva nevezett többé nincsen feljogosítva arra, hogy a nevünkben eljárjon vagy kasszáljon. Egyben közöljük, hogy temesvári képviselőnkkel Gerő Sándor urat biztuk meg. Brassói Lapok kiadóváltala.

— Nagy tűz a bukaresti kereskedőnegyedben. Bukarestből jelentik: A mára virradó éjjel egy óraker a főváros kereskedőnegyedének legélénkebb utcájában, a Lipsicanin levő „Ville Bukarest” nagy ruházatházban tűz tört ki, amelyet a járőrök vettek észre. Azonnal értesítették a tűzoltóságot, amely kétórát megfeszített munka után eloltotta ugyan a tüzet, a hatalmas üzlet árukészletét azonban csak részben tudta megmenteni. A nagy árukészlet elpusztulásával előállott kárt körülbelül kétfélmillió lejre rög, miután az üzleti könyvek odaégésével pontosan nem lehet megállapítani. A hatóságok ma délelőtt ejtették meg a üzrendészeti vizsgálatot és ennek során az a gyanu véledött fel, hogy az üzletet búnos kezek szújtották fel.

— Házasság. (Minden külön értesítés helyett.) Dr. Einzig Pál, London és Quick Rut, Virginia Water (Angolország) május 9-én házasságot kötöttek.

— Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, emésztésnél, anyagcsereavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketegségél a természetes Ferenc József keserűz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorője megállapította, hogy a Ferenc József keserűvíz gyógyszertárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

— Megkerültek az imecsfalvi postatolvajok. Kézdivásárhelyről jelentik: Még szeptember végén történt, hogy az Imecsfalva állomásán levő postahivatal kasszáját, 14 ezer lej értékű tartalmával, ellopták. A vasszekrényt másnap reggel közel az állomáshoz a mezőn betörve és üresen megtalálták. Azóta sokáig folyt a hatósági nyomozás a tettesek után, de eredménytelenül, míg egy nap Hirni Ferenc imecsfalvi állomásvezető vette kezébe az ügyet és Ábrahám Dávid zabolai váltókezelővel együtt sikerült nyomára jutnia a tetteseknek, akik egyikét aztán a csendőrség letartóztatta. A kérekerült kasszatolvaj Csatlós Mihály kézdiszentkereszti suhanc, míg tettestársa Donáth Gyula, szentkatolnai kereskeslegényt még keresik.

— Olcsóbb lesz a villanyáram Brassóban. Az árleszállítási akció során két bizottság is foglalkozott tegnap a brassói városházán egyrészt az elsősükségleti cikkek, másrészt pedig a villanyáram olcsóbbá tételének a problémájával. — Délelőtt Goma megyei prefektus elnökletével és Cuteanu polgármester részvételével a kereskedelem és ipar mintegy negyven képviselője tárgyalta az árak mérséklésének a kérdését. Cuteanu polgármester rámutatott arra, hogy a mérsékosok és hentesek dícséretreméltó megértéssel máris kifejezték készségüket a husneműek számottevő megolcsítására s kérte, hogy a többi szakmák is kövessék ezt a példát. Sémelmezte, hogy pl. a borbélyok eddig elzárkóztak áraik csökkentésétől, holott jóakarattal ez is lehetséges, amint hogy minden téren elvárható az árleszállítás. Hosszabb vita után az értekezlet azzal ért véget, hogy az érdekeltek egy hét múlva szakmák szerint fogják bejelenteni elhatározásukat. — Mindenesetre kilátásba helyezték a lehetőség szerinti olcsóbbítást. Ugyancsak tegnap tanácskozás folyt a villanyáram díjának a leszállításáról is. A villamos üzemek képviselői szintén belátták az olcsítás szükségességét s hasonlóképpen egy heti gondolkodási időt kértek arra, hogy árleszállítási készségük mértékéről nyilatkozhassanak. Biztosra veszik, hogy a villanydíj is olcsóbb lesz.

— Weisz Ilonka zongoraművésző budapesti és brassói hangversenye. Érdekes és kivételes jelentőségű művészi eseményről számolhatunk be a mizsika-brassói rajongóinak. Weisz Ilonka, a Brassóban élő kiváló zongoraművésző és szép eredményeket felmutató zenepedagógus ebben a hónapban két hatalmas műsor önálló hangversenyt ad. Eredetileg az volt a terve, hogy a rendkívül súlyos gazdasági viszonyokra való tekintettel csak egyetlen hangversenyt ad, azt is Budapesten. Budapesti hangversenye március 24-én lesz a Vigadó nagytermében, ahol a magyar főváros legjelentősebb zenei eseményei szoktak lezajlani. Műsorán, a melyet a klasszikus és modern zeneirodalom legkomolyabb hangversenyműveiből állította össze, Bach, Beethoven, Chopin, Max Reger és Dohnányi művei szerepelnek. Nagyon sok oldalról nyilvánult meg azonban az az óhaj, hogy a kivételes tehetségű zongoraművésző a budapesti hangverseny műsorát ismételve meg itten Brassóban is, ahol önálló hangversenyeivel és eredményes tanárnői munkásságával rendkívül sok tisztelőt és barátot szerzett. Engedve a kéréseknek, Weisz Ilonka Brassóban is megtartja hangversenyét, amelyen a budapesti hangverseny teljes műsorát fogja lejátszani.

— A bukaresti ref. egyház vasárnapi iskoláinak vezetősége 1931 március 15 (vasárnap) délután 4 órai kezdettel mesedélután rendez az egyház „Disztermében” (Sft. Voivozi 50) melyre meghívja a bukaresti magyar gyermekeket és hozzátartozókat. Mesélni fog Teréz néni a „Gézengúz királyfi”-ról. Szavalni fognak a vasárnapi iskola növendékei. Belépő díj nincs. Önkéntes persely-adományokat kér a vezetőség a szegény gyermekek segélyezésére.

— Janovics Jenő előadása Marosvásárhelyen. Tudósítónk jelentik: Az itteni Kemény Zsigmond irodalmi társaság e hó 22-én felolvasó ülést tart. Az ülésnek külön érdekessége, hogy dr. Janovics Jenő, a kolozsvári Magyar Színház igazgatója ez alkalommal mondja el széköfoglaló beszédét, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

— Utlevél nélkül társasutazást rendez az Aronsohn H. és társa menetgyiroda Budapestre a tavaszi mintavásár alkalmából. Indulás Brassóból május 7-én reggel, vissza Budapestre május 20-án reggel. Jelentkezni lehet április 30-ig. Levélbeli kéréshez válaszbélyeg csatolandó.

— A tavaszi szépségápoláshoz kétségtelenül a leghasznosabb a „Helia Crème”, mivel ez a krém szeplőktől óvja meg a bőrt, megfinomítja és erősíti. Archbóltok ellen nagyszerűen bevált „Crème 1720”. Széküldi: Órangyal gyógyszer-tár, Brassó.

— Érettségivel konyhaleánynak ment, majd öngyilkos lett egy győri urileány. Győrből jelentik: Zsizay Erzsébet 21 éves leány a Dunába ugrott. Mire észrevették és kihúzták, már halott volt. Az életunt lány kereskedelmi érettségét végzett, németül és franciául beszélt, tudott gépelni és kifogástalan gyorsírónő volt, elhelyezkedni mégsem tudott. Végül is konyhaleánynak állott be egy vendéglőbe, csak hogy valahogy megéljen. Sopronban is keresett megfelelő elhelyezkedést, de ott is csak igen megalázó munkához jutott. Ez annyira elvette életkedvét, hogy visszautazott Győrbe és ott végső elkeseredésében a Dunába ugrott.

— Schneider Józsa grafológusnő külföldi tanulmányutjáról visszatért és lakásár Brassó, Sütő-utca 4 szám alatt újabb vállalat megbízásokat 100 lejért. Válaszbélyeg melléklendő.

— Kardnárbaajjal végződött Veliciu aradi szenátor és Condeseu főhadnagy afférje. Aradi tudósítónk jelenti: Néhány nappal ezelőtt kinos affér játszódott le az aradi Fehér Kereszt-bárbán. Veliciu Emil dr. szenátor összeszólalkozott Condeseu aradi főhadnaggal, és a szóváltás annyira elfajult, hogy a felek mármár tetteleg inzultálták egymást. Az affér szereplői az ügyet loagias utra terelték s tegnap reggel súlyos felételi kardpárbajt vívtak. Többszöri összecsapás után Veliciu a mellén erős lapos vágást kapott.

Amerika csak Oroszországgal csinált jó üzletet a múlt évben

Washington, március 11. Az Unió kereskedelmi minisztériuma most teite közzé a múlt évi külkereskedelmi statisztikáját, amely gazdasági körökben nagy feltűnést kelt. Kiderül ugyanis a kimutatásból, hogy az Egyesült Államok ipara és kereskedelme 1930-ban, a gazdasági válság közepette, egyedül a szovjettel csinált jó forgalmat, mert közben árucseréje minden más állammal jelentékeny mértékben visszaesett, a Szovjetunióval szemben pedig 111 millió 300 ezer dollárnyi árut vett az Amerikai Egyesült Államoktól, ezzel szemben viszont az 1929-beli 21 millió 520 ezer után 1930-ban 21 millió 963 ezer dollár értékű árut adott el neki, tehát egy-be, mint kivitelük tekintélyes emelkedést mutat. Jellemző, hogy ugyanekkor az USA múlt évi általános kivitele az 1929-belihez képest 5 milliárd 241 millió dollárról 3 milliárd 843 dollár értékre csökkent. Az orosz-amerikai árucseré aránya emellett 1:5, azaz amíg Amerika egy dollárnyi árut vett a szovjettől, öt dollár értékű portékát adott el neki. A két állam külkereskedelmének ez az érdekes fejlődése illuzóriussá teszi azt az ugynevezett dömping-ellenes javaslatot, amelyet a szenátus az orosz áruk ellenőrzésére hozott, mert hiszen — amint a statisztika mutatja, — Amerikának ma különös érdeke a szovjettel való árucseré.

— DIVATKIALLITÁS ÉS HANGVERSENY A VONATON. Londonból jelentik: A liverpooli Grand National lóversenyre több vasutóvállalat különvonalakat fog járattatni, hogy a múlt évi tapasztalatok után versenyezőnek az autóbuszok egyre veszedelmesebb konkurenciájával. Az egyik vonaton az utasok szórakoztatására divatkiállítás rendeznek mannequinek felvonulásával, tombola-sorsjátékok több értékes nyereménnyel és utközben zenészek és tréfás előadók fognak kocsiról-kocsira járni.

Sombart professzor (Berlin) brassói előadása, amely f. hó 12-én lesz a Honterus gimnázium aulájában a város legszélesebb köreiből a legnagyobb érdeklődést keltette. A híres tudós személye és az aktuális téma: „Jövődő gazdasági életünk” a legértékesebb utbaigazításokkal fognak ellátni. A megmaradt, kevés számú jegy a Zeitschriftenzentralenál kapható. (Telefon 268.)

— Szívenlőtte magát egy kolozsvári fürdőben. Kolozsvárról jelentik: Az itteni Mátyás-fürdőben ma reggel szívenlőtte magát egy Macskássy Lajos nevű fiatalember. Hátrahagyott bucsulevelében azt írja, hogy szerelmes volt egy nagyváradi leányba, aki azonban nem viszonozta érzelmeit.

— Prágában antirevizionista liga alakul. Prágából jelentik: A csehszlovák köztársaság fővárosában politikai, és társadalmi előkelőségek kezdeményezésére bizottság alakult, amelynek célja az, hogy a békeszerződések rendelkezéseinek tiszteletben tartása és megőrzése mellett fejtsen ki nemzetközi propagandát. Az antirevizionista liga megalakulására André Cherdam, neves francia publicista is Prágába érkezett.

Sport

— Elmarad az olasz-román válogatott futballmeccs. Bukarestből jelentik: Megírtuk, hogy a román és olasz sportszövetségek között sikerrel biztató tárgyalások folytak, melyek célja az, hogy az olasz válogatott csapat május hónap folyamán egy mérkőzést játsszék Bukarestben. Az olaszok részéről felajánlottak egy hétköznapi terminust, ezt azonban a román szövetség nem fogadhatta el, mert nem lett volna biztosítva a meccs anyagi fedezete. Távirat ment Rómába, melyben az olasz csapat vendégzereplését május 21-re, mely ünnepnap, kérték. — Tegnap érkezett meg az olaszok távirati válasza, mely egyben befejezését is jelenti az ezirányú tárgyalásoknak. A terminus ugyanis nem megfelelő. Tekintettel arra, hogy az olasz-román mérkőzés terve előtt szó volt Ausztria válogatottjainak bukaresti játékáról, a román futballszövetség most az osztrákokkal fogja felvenni a tárgyalások fonalát. Nem mulaszthatjuk el megjegyezni, hogy az egyes sportszövetségek már egy évre előre szokták megállapítani nemzetközi programjukat. Hibát követett el tehát a bukaresti futballszövetség, mikor erre a fontos körülményre nem volt tekintettel és nem gondoskodott idejében más nemzetbeli ellenfelekről.

— Román futballbíró vezeti a jugoszláv-görög mérkőzést. Belgrádból jelentik: Vasárnap kerül eldöntésre Belgrádban a jugoszláv-görög válogatott futballmeccs, mely a Balkán-kupa küzdelmek keretén belül történik. A meccs bíróját a bukaresti Radulescu Costei lesz. Mint ha már halottunk volna ezt a nevet egy athéni bíróbótránnyal kapcsolatban!

— Vasárnap eldől a magyar ligabajnokság. Budapestről táviratozzák: Az első osztályú profiligák mérkőzések a tavasz folyamán bővelkedtek a szenzációkban. Mint ismeretes, a bajnokság élén álló Hungária az elmúlt héten vereséget szenvedett a Nemzetitől, és ezzel egy pont különbségre redukálódott a pontaránya az Újpesttel szemben. Vasárnap délután eldől a bajnokság kérdése. Az Újpest-Hungária mérkőzésre kerül a sor, mely máris nagy izgalmat kelt sportkörökben. A Hungária-uti pályán rekord közönségre számítanak.

Székrekedést,

aranyeret, vesébajt, májbetegségeket, rheumát gyorsan és könnyen, anélkül, hogy a szervezetnek ártson, természetes gyógyóddal gyógyít az

UNIVERSAL-TEA

Dobozonként 95 lej, gyógyszerárakban és drogeriákban. Labor. „Malarin” Bukarest Piața G. Cantacuzino 3.

Szőlőtermelők!

Ha elsőrangú minőségű „ERMELLENI” nemesített bor és csemege gyökere szőlőoltványokat, valamint oltóft gyümölcsfákat szándékoznak ültetni — úgy saját érdekükben is — szükségüket nálam szerzik be, mert telepemen a legkiválóbb és legtöbbet termelő világhírű „ERMELLENI” nemesített bor- és csemegefajokat a legutányosabb árban kaphatják

Pontos cím megadása esetén nagy-eredelmű képes árjegyzékemet minden termelőnek ingyen és bérmentve azonnal megküldöm.

Kágyi Szabó István

az első nagyváradi szőlőoltványtelep tulajdonosa.

Központi iroda: E 20485 Nagyvárad, Str. General Berthelot 6-a.

WOLFF OSZKÁR

Tükörgyár és üvegcsiszolda

Brassó, Uszoda-utca 5.

Tükrök minden alakban és nagyságban. Bútoripari csiszoló munkák. Autószélvédők. Hajlított üveg és tejtüveg. Tükörjavítások. Nagy raktár belga kristálytüveg, cseh- és belöldi üveg.

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

(Minden 10g tenniartva.)

(27-ik közlemény)

A bába agyán és szívében a diadalmi érzések lettek urrá. Ugy érezte, kezében van a titok, mely egyszerre erősebbé és hatalmasabbá teszi, mint bárki ezen a szűk tiszai földdarabon. Ime, az egyszerű, szintelen, iztelen folyadék, mely egy csapásra megoldhat minden problémát.

— Aszondom, köcségem is vót százötven pengő. Aggya meg azt is! — gondolta magában.

A pénz után való sóvár vágyakozás elöntötte egész lényét. A Takácsné jutott eszébe, sajnálta, hogy oly keveset kért. Elhatározta, hogy emelni fogja a medicina árát.

De látni kéne, hogy nagyobb jószág-nál használ-e?

A négy tányér ott állott az asztalon, bennük a gyilkos lé. Hova tegye őket? Mert minden cseppért kár. Lám, most csak egy darab kolbászt áztatott meg az arzén levében s mégis, hogy felforodult a kandur. Hátha még magát a levet adná be valakinek...

Azt kéne megpróbálni.

De minek? Ugy sem kétséges az, hogy használ. Ki lehet számítani. Tegyük föl, hogy valami ember veszi be. Ha a leggyöngébbül ad be neki néhány kanálnyi, csak rosszul lesz. A macska sem döglött meg a kis darab kolbásztól, pedig az a legerősebb vízben ázott.

Azt kéne látni, hogy mennyi lehet a halálos adag. Nagyobb teremtménynél, nem egy kakasnál, vagy egy kandurnál. Mondjuk például, egy jól megtermett sertésnél.

De a sajátját nem adja. Csak nem bolond.

Elővesz egy darab kalácsot és a legerősebb folyadékból négy kanálnyi rátölt a kiszikkadt tésztára. Lassan csurgatja a kincset, ne vesszen kárba egyetlen cseppcskéje sem. A száraz kalács beszívja a nedvességet, hamarosan úgy néz ki, mint egy szivacs.

Azután a kamrából kikeres négy befőttes üveget, egyenkint beléjük tölti a tányérok tartalmát. Hólyagpapírral leföldi az üvegeket, a címken áthuzza a régi felirásokat és ceruzával ügyetlenül feléjük írja:

Ringló leve.

A lánya lefekteti a gyerekeket s aludni tér maga is. Zsuzsa késő este kimegy az uccára, átsétál a másik oldalra és a Forintosék kerítése fölött a kalácsot bedobja a disznóólba.

— Hallottad lelkem, ennek a szegény Forintos Annának mind a három sertése elpusztult...

A jószágos Rozi arcán komoly szájalom tükrözik. Ő meg tudja érteni, milyen csapás ez a pusztulás, hiszen élete efféle gondok között telt, mint sertés, majorság, tehén, ló, kutya. Képzeltvilága szorosan egybefor a falusi élet minden tartozékával, akár az állatkertben az ápoló szíve, szeretete a vérengző dögével.

— Minő mangalicák voltak... nem csudállom, szegény Anna sir utánuk. Az öregebb lehetett másfél mázsás. Csupa szalonna.

Zsuzs némán hallgatja. Hogyne hallotta volna, hiszen tőzsomszédja. Az ő részére amúgy sem probléma a kérdés.

— Aszongyák, a Forintos nem hiszi, hogy nem történt valami. Kiküldött

Szenmártonba az állatorvosért. Hogy vizsgálja meg őket...

— Kiküldött?

— Ki, mán a reggel. Mert hajnalban egyszerre kezdtek el köhögni, hányni. Az emsének a hasa is ment. Aszongya a Forintos, hogy valamit beadtak nekik. Két óra alatt mind a három oda volt. Reggel a nagyobb fiuk indult székrel Szentmártonba.

A bába arcán csurog a veríték.

— Nagyon szívükre vették, mert a mangalicák árából akarták a kisebbik fiut a szanatórijumba küdeni.

— Szanatórijumba? Hányák ki az ablakon a pizt a bolondok! Aki úgy küpi a virt, mint a Forintos Jóska, az usse áll mán többé lábra. De nagyon felvitte az lsten a dógukat. Az egyik gazdasági iskolába, a msáik meg minden évben szanatórijumba. A harmadikat meg tartják.

Gyülvöködik Forintosékra, akik állatorvosért küdtek s nem nyugodtak bele egyszerűen abba, hogy magasabb rendelkezés ítélkezett. Olyan emberek voltak ezek mindig, hogy nem lehtett velük megállapodásra jutni. Most is lehet, hogy beteszik tervei elől az ajtót. Jobb is lesz, ha óvatoskodik.

Kinyitotta a kamrát s a négy befőttes üveget levette a polcra. Azután kiment az udvarra és a büvös folyadékot kiöntötte az árnyékszék mélyibe.

Egész nap leleskedett az ablakon. A Forintosékhoz tömegestől jöttek az emberek részvételt kifejezni, mintha valaki családtag halt volna meg. De a látogatók szeméből egyuttal sugárzott a vak rémület is. Hátha orbánc, vagy pestis? Lesz itt olyan pusztulás akkor, hogy senkinek se marad egyetlen jószágja sem. Pedig télen eleget szavalt a rektor, hogy bozassák ki az orvost és alkalamzsanak védőoltásokat.

Késő délután volt, amikor az orvos-sal visszaérkezett a szekér. A doktor megvizsgálta a sertéseket, fogalma sem volt arról, mibe pusztulhattak el. Pestisre gyanakodott, ámbár nem talált semmi kiütést sem.

— Nem voltak étvágytalanok? — kérdezte Forintosától.

— Nem kérem. Ettek ezek, fölfalták volna az egisz világot. A nagyobbik fiamnak amúgy is feltűnt volna, gazdáltság kérem, most végzi az utolsó évfolyamot Magyaróváron. Megétették ezeket, naccságos ur...

A doktor ingerült volt. Láta, azt szeretnék ezek, ha kisütné, hogy a sertések valami természetellenes uton pusztultak el. Még ha így lenne is, akkor sem tudná megállapítani.

— Dehogy is étették! — mondotta, — Sertésvész lesz ez, majd felküldjük a nyákhártyájukat vizsgálatra. Mindenestre jó lenne, ha védőoltásokat alkalmaznánk...

Igen jó üzletet csinált a faluban. Este a jegyzőnél vacsorázott. Harangszó után beállított a bába.

— Csak azlrt gyüttem — mondotta, hogy nálam nem járt a doktor ur ótani...

— Reggel, mielőtt elmegyek, lekerülök magához.

— Ugyan ha valaki direkt pusztítja, akkor híjábavaló...

— Pusztítja a fenét! Persze, hiába beszél maguknak az ember, hogyan tart-

sák, mint ápolják, tul ne tenyesszék. Akár a falrahányt borsó... Mindegyik azzal jön, hogy megétették! Hát mit gondol, üvegből van annak a sertésnek a szalonnája, hogy át lehet látni rajta? Tartsák az állatot rendesen, ne spóroljanak a védőoltással, aztán majd nem lesz semmi epidémia!

A bába hallgatta, elmosolyodott és könnyü szívvel ment ki az ajtón.

— Kövér!... de jóformájú asszony — mondotta az állatorvos.

— Uhum! — mormogott kelletlenül a jegyző.

IV.

— E' mán nem megy így tovább!

— Nem-e?

— Így nem... Mer' vagy abba hagyod, vagy forduljon fel minden.

Kora reggel van. A nap ragyog be az ablakon, muskálják viritanak a párkányon, a futóka szárai között ezer ágra bomolva özönlik be a napsugár.

— Hát forduljon föl!

Ez a nap, ez a reggel, ez a csudálatos és boldog özönlése fénynek, melegnek, derűnek az élet telje. Különösen itt, ahol az ember élete összeforrott a föld életével, szinte hallja a fül, hogy éled minden a kéz munkája nyomán s szinte felfogja, kiszámítja az agy, mit jelent a sugarak pompája a kalász és a fűrt csendes, boldog erjedésében.

— Aszondod, forduljon föl? Vigyázz, mer' szavadon foglak. Tovább mán nem tűrök, így nem ez az élet riszemre.

— Nem élet? De azirt mégse szeretne meghalni...

A gyerek ül a széken és érdeklődő arccal, szinte élvezettel hallgatja az apja és anyja szópárbaját. Hozzászózott ő már ehez, napi szórakozásaihoz tartozik. Az anyja pártján áll, mert az sokkal inkább becézi s azért, mert kivétel nélkül mindig az asszony a győztes. A férfi a nyimnyám, aki kér, könyörög, magyaráz, fenyegetődzik, szinte zokog.

Kovács Sándor fel-alá rohan a szobában. Alapjában kint volna a helye, a szántón, vagy a szőlőben, de nincs ereje, idege a munkához. Itthon tölti a napot, vesztegeti a drága időt és vesztekedik Szendi Marival.

Az asszony vállalja a harcot. Unja már az embere állandó nyugoskodását, szabad akar lenni. Egyszer legalább ő is megmondja a magát.

— Magának nem élet? Hát nekem se élet! Segíthetünk rajta...

A gazda tudja, hogy az asszony nem tréfál. Hajlandó a bajokon segíteni. A fagyron az ő nevében, férfiak akad neki minden ujjára. Most is az a baj, hogy az asszony ismét Debrecenbe készül, Makros Samu vinné be holnap Szolnokig kocsin s onnan tovább menne vonaton. Már nem is hazudik, hogy nízze Sándor, ezirt megyek vagy azirt megyek, hanem egyszerűen bejelenti, hogy két hét múlva jön haza. Dolga van. En se törődöm a maga dögával, maga se törődjek az enyémmel.

Azonban ő nem válni akar, hanem együtt lenni vele, élni vele. A válás neki egyenlő a halállal. Amint egyenlő a halállal az is, hogy az asszony mással jár, mást szeret.

— Aszondod segíthetünk? En is aszondom. Tudod te, mi a kötelességed. Hát tedd.

Jaj, minő ember ez, folyton perel, mint a falióra. Mit lopja itthon a napot, mit ül a szoknyáján, mit akar tőle? Mari úgy érzi, ez a Kovács Sándor a nádaly az ő lelkén és féltékenységgel, kutyaszerű ragaszkodásával kiszívja belőle a boldogság vércseppait.

— Nyughasson mán... Tudom én a kötelességemet. Aszontam megyek és megyek. Semmi köze hozzá!

— Inkább meghalok, semhogy elmeny... Inkább meghalok!

A gyerek jól mulat a jeleneten. Felharagosan kuncog, úgy nézi a párbajt,

mintha marionette-színházban figyelne az élettelen bábuk játékát. Tetszik neki az apja kétségbeesett együgyűsége s az anyja jéghideg, érzéketlen visszautasítása. Az a groteszk helyzet, mely a férfi gyöngeségében és a nő föltétlen fölényében jelentkezik, néha még a kacajt is kirobbantja belőle.

— Hal ma a fenit!... Maj' nyócvan év múlva...

A férfit az asszony minden szava szíven szurja. Nem az bántja már, amit mond, hanem az a hang, amellyel mondja. A tökéletes semmibevevés, a fagyasztó hidegség, a nyugalom, a guny, az érzéketlenség. Látja Mari arcán, hogy unja, hogy közömbös irányában, hogy az ő belső vívódását színészkedésnek, értelmetlen ostobaságnak tekinti.

Igaza van neki, gyöngye volt ő egész életében. Tíz év óta egyebet sem tesz, mint kinlódik, fenyegetődik, sir, könyörög, magyaráz. Csupa szó. De semmi tett. Miért hinne neki?

Meg kell mutatni Marinak, hogy férfi ő.

— Bemisz Debrecenbe?

— Mit kérdi? Hónap...

— Mégegyszer kérдем, bemisz?

— Mégegyszer mondom, be...

— Akkó fölkötöm magam...

— Fölköti kend az öregapját...

— Rögvest fölkötöm magam...

— Tarhassa mán a száját. Lapatyd, mint egy vinasszony. Ha lögni akar, tegye meg. De ne beszéljen annyit...

A fiu egészséges gonoszszággal élvez.

— Lássá, még a kölyke is röhög magán...

Kovács Sándornak egészen a fejébe száll a vére. Nincs ebben az asszonyban se szív, se lélek. Már a gyereket is kiátsza ellene. Hát ki ő ebben a házban? Kutya?

Uj előfizetők

az eddig megjelent folytatásokat díjtalanul kapják. Fizessen elő a B. L.-ra, hogy mindennap rendszeresen olvashassa a legjobb romániai magyar lapot

A modern nő

egyik legfontosabb problémája, hogy egyszerűen milyen módon tegyen szert arányos testalkatra, s általában edzett, egészséges, a férfiakéval versenyezni tudó szervezetre, másrészt hogyan tudja megőrizni testének fiatalos rugalmasságát. Ez a magyarázata annak, hogy az utolsó tíz esztendőben soha el nem képzelt mértékben megszorodott azoknak a száma, akik rendszeres tornával igyekeznek fentieket elérni. Felhasználva az ebben az irányban kialakult különböző módszereket. Ugyanezek érhetővé válik ezek után az is, hogy a világ minden nyelvén rengeteg könyv jelenik meg a modern testápolásról. A magyar nyelven erről a tárgyról megjelent művek közül messze kiemelkedik dr. Madzsar Józsefnének: A női testkultúra új utjai cím alatt megjelent nagyobbszabású könyve, mely több mint 200 oldalon feleleli ennek a témakörnek úgy az elméleti, mint a gyakorlati részét. A gyakorlati részben nagyrészt a világhírű Mensendieck asszony utmutatásai alapján egészen részletes és megfelelő ábrákkal megmagyarázott oktatást nyújt a házitornáról az elméleti rész a fejezet-címeiből kiemeljük a következőket: Az egészség és a szépség-kötelesség. A kultura hatása a testre. Az emberi test tökéletlenségai. Miért kell speciális női testnevelés. A gyermeknevelés és torna. Öszinteség a leány-nevelésben. A test-kultúra módszere. Légzőtorna és bőrápolás stb stb. A kitűnő munka 2-ik bővített kiadása 119 szöveg ábrával és 36 fénykép-reprodukcióval jelent meg. Ára 170 lej. Póston is megrendelhető a Brassói Lapok Könyvesztábulában

SZEKELY & RETI

Butoraink
Araink **Fizetési**
feltételeink

SZENZÁCIÓSÁR

ERDELYRESZ, BUTORGYAR RT.
Marosvásárhely — Nagyszeben
BRASSÓ

Gandhit nemzeti hősként ünneplik az indusok

Mindenütt virágosövel fogadják az indiai szabadságmozgalom vezérét

néhányat a vérmesebb hindu tüntetők leköpdöstek.

Az incidens különösen a hindu mozgalom vezetőinek volt rendkívül kellemetlen, mert sohasem volt titok, hogy Amerika a legnagyobb rokonszevevel kísérte a hindu szabadságmozgalom eseményeit.

Gandhi egyébként szokásához ezuttal is híven, harmadik osztályra váltott jegyet. Kisérétében volt Palahapur maharadszája is, aki a szabadságmozgalom vezére iránt érzett tisztelete jeléül nagy is harmadosztályu jegyet váltott, jöhlhet mindig különvonaton szokott utazni.

Ahmedabad város lakossága még Gandhi megérkezése előtt majdnem öszszevezett azon, hogy a nevezetes vendéget miképpen szállásolják el és lássá vendégül Gandhi a nagy problémát az tán úgy oldotta meg, hogy ahmedabai tartózkodása idején mindennap más-más családhoz megy vendégségbe.

London, március 11.
A new-delhii megegyezés, amelyet Gandhi kötött az angol kormányzattal, egész Indián hallatlan nagy lelkesedést váltott ki. Gandhit hívei úgy ünneplik, mint valami szentet, vagy prófétát.

A szabadságmozgalom vezére különben tegnap elutazott New-Delhiből Ahmedabadba. Utja — frenetikus diadalut volt.

Amikor kivonult a vasuti állomásra, a lelkes tömeg virágokkal és palmaágakkal hintette be az utját, egy lelkes nacionalista pedig magas összegről kiállított csekket nyújtott át neki.

A frenetikus ünneplésnek, Gandhi diadalutjának azonban volt egy igen kinos epizódja is. A lelkesült tömeg a nagy kibékülés hangulatában sem felejtkezett meg teljesen az angolgyűlöletről és a

New-Delhi-ben megjelent amerikai hírlapírókat angoloknak nézték s közülük

Korrekt nem volt a szeszinspektor,

állapította meg a nagyváradi törvényszék, de nem is volt rosszhiszemű

Nagyvárad, március 11.

A nagyváradi törvényszék egy szeszinspektor felett ítélezett tegnap. A vádlottat Bogdan Virgilnek hívják, a földmivelésügyi minisztérium szeszinspektora. Azzal volt vádolva, hogy közokiratot hamisított.

Bogdan Virgil az elmúlt évben megjelent vizsgálatot tartani Kovács Miksa nagyváradi bodegásnál. A bodegában található italokról úgy találta, hogy azok rendben vannak, aztán felment a padlásra, ahol talált öt üveg rumot. A rumos üvegek állítólag nem voltak szabályszerűen dugaszolva és azok után Kovács bodegást 25.000 lej pénzbírsággal sújtotta s

a jegyzőkönyvbe azt vette bele, hogy a rum egy demijonban volt, ami a törvény szerint nincs megengedve.

Kovács Miksa a jegyzőkönyvet hamisnak nyilvánította, úgy, hogy ez az ügyesség közbelépését vonta maga után. Az ügyesség vádat is emelt az inspektor ellen.

A törvényszék előtt a szeszinspektort Barcanescu, a földmivelésügyi minisztérium ügyvédje védte, akit direkt a mi-

nisztérium delegált.

A tárgyaláson a tanúk azt vallották, hogy a rum nem demijonban volt, hanem üvegekben és maga a szeszinspektor töltötte át az üvegekből a demijonba.

Bogdan Virgil arra hivatkozott, hogy ez az üvegek szabályszerűtlen dugaszolása miatt történt. A törvényszék érdekes ítéletet hozott.

felmentette Bogdán szeszinspektort és az ítélet szenzációs indokolásban megállapítja, hogy vannak jelek, amelyek a vádlott bűnösségére mutatnak,

azonban fel kellett menteni, mert amit Bogdán szeszinspektor tett, nem meríti ki a közokirat hamisítás büntetének tényálladékát, de kétségtelen, — úgy szól az ítélet, — hogy az inspektor eljárása nem volt olyan korrekt, mint amilyennek lennie kellett volna.

Egyben a tárgyalási elnök megbélyegezte Bogdán szeszinspektornak azt az eljárását, hogy a főtárgyalás előtt ügyészt kért, akivel megjelent újra Kovács Miksa bodegájában és ott ribilliót csinált, újból valami eljárást akart indítani.

A felmentő ítélet egyébként jogerős.

Wolff dr. német orvos letartóztatása óriási társadalmi botránnyá dagadt

A német nők ezrei a vádlottak padján

Berlin, március 11.

Megirtuk, hogy a stuttgarti ügyesség tiltott műtétek vádjára miatt letartóztatta és vizsgálati fogságba vetette Wolff Frigyes dr. stuttgarti orvost. Wolff dr. néhány évvel ezelőtt tudományos orvosi folyóiratokban és színműveiben rendkívül erős propagandát indított a magzatelhajtást megakadályozó törvényszakaszok eltörlése érdekében. Amig azonban hivatalos körök Wolff dr. mozgalmát a leg súlyosabban elítélték a közönség között a forradalmi eszmék annál nagyobb megértéssel találkoztak és a magzatelhajtás a radikálisabb német orvosok számára nagyszerűen jövedelmező iparrá nőtte ki magát.

Wolff dr. ügyében a vizsgálat meglehetősen előrehaladt s a nyomozás adatai minden képzeletet felülmúló társadalmi botránnyok sorozatáról rántották le a leplet.

A vizsgálat során ugyanis egyre több és több orvos és természetesen pácienseik szerepét tisztázták a hatóságok.

Az orvosok természetesen könnyen védekeznek, mert majdnem minden esetben más orvosoktól kiállított bizonyítványokra való hivatkozással végezték el a tiltott műtétek százait. Még tisztí orvosoikat is gyanuba keverték azzal, hogy

olyanok számára is állítottak ki bizonyítványokat, akiknél a tiltott műtét végrehajtására orvosi szempontokból semmiféle ok sem forgott fenn.

A Berliner Zeitung am Mittag most feltűnéstkelő tudósításban foglalja össze a stuttgarti botránnyá végső eredményeit.

Wolff dr. üzelmei — írja a B. Z. am Mittag — nem korlátozódtak Stuttgart-ra, hanem kiterjedtek a birodalom fővárosára és egész Észak-Németországra is.

Ezen a vidéken ugyyszólván nincsen aszszony, vagy leány, aki már ne esett volna keresztül egyszer, esetleg többször is tiltott műtéten.

Legmegdöbbentőbb a helyzet Münchenben. A rendkívüli erélyű levezett vizsgálat itten arra a megdöbbentő eredményre jutott, hogy

akkora tömegre szaporodott a gyanúsítottak száma, hogy az ügyességnek az esetek túlnyomó többségében meg kellett szüntetnie az eljárást.

A vizsgálatot tehát csak azoknál a gyanúsítottaknál folytatják végig, akinek esetében az ügyességüket különösen súlyos okok kényszerítik a bünvádi eljárás végigvezetésére.

Nem lehet letagadni,

hogy üzletünk állandóan vevőkkel zsúfolt, kirakatunk előtt érdeklődő tömeg tolong. Rövid két napon átment a köztudatba, hogy árunk és árunk verhetetlenek.

FIBRA

Brassó, Kapu-u. 50.

HULL A MARCIUSI HO ...

Franciaországban megakadt a repülőforgalom, Bernben csak skiialpakon közlekednek

Budapest, március 11.

A budapesti meteorológiai intézet keddi jelentése szerint átmeneti hőemelkedés után esőzés, utána pedig ismételt havazás várható.

Európa nyugati részein a tél még mindig tart és rendkívül heves hóviharakban tombolja ki magát.

Tegnap, kedden délután Páris feletti rős hóvihár volt, amely miatt a lebourget-i repülőtér forgalma teljesen megbénult és a személyszállító repülőgépek indítását ideiglenesen be kellett szüntetni.

Tomboló hóvihár jelentenek Strassburgból és Bázélból is. A repülőforgalom ezekben a városokban is teljesen csődöt mondott, annyira elborította a márciusi hó a repülőtereket.

Bernben már szombat óta szakadatla-

nul havazik s kedd estig már 97 cm. magas hóréteg borította el a város utcáit, teljesen megakasztva a közlekedést.

Ilyen rendkívüli nagy havazásra kerek 50 év óta nem volt példa ezen a vidéken. A nagy hó miatt a forgalom szünetel.

A hentések, pékek, postások skiialpakon közlekednek a behavazott városban.

s az iskolásgyerekek is skivel jutnak el a tanintézetekbe.

— EGY ADAG ROMANTIKA —
KÖLCSÖNBE. Berlinből jelentik: A gazdasági viszonyokra jellemző, hogy Berlinben most olyan vállalat alakult, amely menyasszonyi ruhákat ad kölcsön.

Nyugdíj-panama
Belegpénz-panama
Hal-panama
Dobány-panama
Adó-panama

PANAMA...

**Ma már csak száz-
 millió lejes panama-
 máról érdemes
 beszámolni**

Bukarest, március 11
 Részletesen beszámoltunk arról a nagyarányú több milliós sikkasztásról, amely a vasuti jóléti intézmény — a Casa Muncii — pénztárában történt. Az első jelentések szerint Ilie Niculescu, a Casa Muncii sikkasztója, aki időközben Délamerikába vitorlázott, hét és fél millió lejt vitt magával, azonban már mindjárt a megindult nyomozás kezdetén sejtették, hogy sokkal nagyobb arányú sikkasztás történt ennél az intézménynél, mivel a délamerikai hatóságok jelentései sze-

rint Ilie Nicolea kihallgatása során több mint kilenc millió lej értékű külföldi valutával rendelkezett.

Az időközben megindult nyomozás aztán egy egész sereg panamáról, visszaélésről rántotta le a leplet, melyet a megszökött Ilie Nicolae, a könyvelési osztály időközben öngyilkossá lett főkönyvelőjével, Barbu Niculescuval együtt hajtott végre.

A Casa Muncii-nál eddig felfedezett panama részleteiből csak a következő fejezeteket említjük meg:

Panamarészletek

A Gara de Nord-dal szemben, a Griviței-ut tulsó oldalán hatalmas telkeket vásárolt a Casa Muncii, azzal a céllal, hogy itt, a vasuti nyugdíjasok számára olcsó házhelyeket fog kiutalni. Ugyanítt hatalmas területet kapott a Casa Muncii a várostól, azzal a céllal, hogy a vasuti munkások számára kórházat építtessen.

A Casa Muncii a telkeket — beleszámitva a kórház céljaira kapott telket is — a szó szoros értelmében elpanamáztta.

A telkek javarészt az igazgatósági tagok egymás között felosztották, míg a megmaradt területekkel szemérmetlenül üzérkedtek. A busás haszon természetesen a saját feneketlen zsebükből tünt el.

Csak most derült ki, hogy Barbu Niculescu, a nagyarányú panama-leleplezés előtti napon felakart venni az államkasszában újabb ötven millió lejt.

Ha a véletlen közbe nem játszik, úgy ma a Casa Muncii-nál elkövetett lopás összege ötven millióval nagyobb lenne — Barbu Niculescunak ugyanis prokurája volt, amelynek alapján bármilyen összeget is felvehetett... A pénzügyminisztérium átutalta a Casa Muncii részére a nyugdíjak kifizetésére szükséges 50 milliót, és Barbu Niculescu, aki érezte, hogy meleg a talaj a lába alatt, megtett minden előkészületet, hogy ezt az újabb ötven milliót felvegye és végleg bucsút mondjon Bukarestnek. Az államkasszá-

ban azonban a fizetést másnapra halasztották s ez volt az oka annak, hogy ma nem rug ötven millióval nagyobbra a Casa Muncii-ban elkezdett, elpanamázott letétek összege.

A most folyó vizsgálat kiterjedt arra is,

hogyan és kinek az engedélyével neveztek ki az utóbbi időben a Casa Muncii-hoz 140 új tisztviselőt, akiket mint „speciálistá”-kat alkalmaztak, hogy ily módon fantasztikusan magas fizetési listákba állíthassák be őket.

A nyomozó hatóságok azon a véleményen vannak, hogy ezek az új tisztviselők fizetésük egy részét le kellett adják annak a maffiának, mely már évek óta élésködött a vasuti jóléti intézményen.

Egyenesen tragikusak ezek a sorozatos panamák, ha az ellopott milliókkal szembe állítjuk azt a tényt, hogy

a Casa Muncii a kifizetésű vasuti munkások nyugdíjintézménye volt, a honnan a nyomorgó vasuti nyugdíjasok havonta legfeljebb ezer lej havi nyugdíjat kaphattak.

És, hogy a tragikus irónia teljes legyen, éppen ma jelent meg a Casa Muncii igazgatóságának hirdetménye, mely bejelenti, hogy

a vasuti munkások gyermekei számára a további nevelési és iskolakönyvszolgálatot be kell szüntetni,

mivel a Casa Muncii pénztárában erre a célra nincsenek megfelelő alapok.

háromszázmillió költségtetéséből 210 millió lejt fordítottak a központi adminisztrációra és ugyanezen idő alatt, csak 90 millió lejt fizettek ki a baleset-járadékok címén.

A vezérigazgató, Matac mérnök ur évente 1 millió 176 ezer lej fizetést vett fel különböző címeken, míg a szerencsétlenül járt munkások havi segélyét 100 lejben állapították meg. A megindult vizsgálat során kiderült, hogy a Casa Patronálánál öt éven keresztül nem tartották meg az alapszabály-szerinti évvégi gyűlést, ahol a munkaadók és munkások együttesen vizsgálhatták volna felül a vezérigazgató működését. A vizsgálat egyelőre lázasan folyik és így még nem lehet tudni, hogy milliók vagy pedig százmilliók elkezeléséről van-e szó?

Panama az állami halászatú vezérigazgatóságon

Brailából ugyancsak milliós panama felfedezéséről érkezik jelentés. A brailai állami halászatú intézet vezetőjét, Tomescu vezérinspektor az ottani ügyészség letartóztatta, mivel

egy váratlanul megtartott rovincsolás alkalmával kiderült, hogy Tomescu vezérinspektor már évek óta állandóan meghamisította a pénztárkönyvet és így súlyos milliókkal károsította meg az államot.

Az állami halásztelepeken, az óriási kiterjedésű Duna-delta halastavaiban ki-halászott sokezer kiló halat Tomescu vezérinspektor felügyelete alatt árusították ki a halnagyszerkedőknek. Naponta óriási mennyiségű halat szállított a brailai központ a főváros élelmézésére és így érthető, hogy

Tomescu vezérinspektor kezén sokmillióssal mentek keresztül.

A váratlanul megtartott rovincsolás alkalmával egy alig két millió lejes hiányt fedeztek fel a pénztárban, amire letartóztatták Tomescut, az újabb megtartott vizsgálat egy újabb két millió lejes panamáról rántotta le a leplet és nagyon valószínű, hogyha hónapokra visszamenőleg is átnézik a könyveket, újabb milliós hiányokat fognak felfedezni.

A most megtartott vádtanácsi ülésen a letartóztatott Tomescu vezérinspektor egyenesen szenzációs védekezést terjesz-

tett elő. Kijelentette, hogy az ellene lefolytatott vizsgálat csak szeszü műve.

A földművelésügyi miniszteriumban egy igen magas személyiség haragszik rá és bosszút akar állani rajta, mert ő az egyetlen, aki tud e magas állásu ur egy sokmillióssal panamájáról.

Ez a titokzatos magas állásu ur már mindent elkövetett, hogy a Tomescu kezei között levő bizonyítékokat megszerezze s most ehhez a kétségbeesett kísérlethez folyamodott, hogy a döntő bizonyítékokat esetleg egy házkutatás alkalmával kicsikarja Tomescu kezei közül.

Tomescu egyben kijelentette, hogyha nem engedik szabadon, akkor kimélet nélkül elő fogja tární leleplezéseit.

Szóval még egy nagyarányú panama leleplezésére van kilátás.

Egy apró panama... alig négy millió lej

Szinte szóra is alig érdemes. Arról van szó mindössze, hogy a színajai játékkaszinó koncesszionálása alkalmával a megkötött szerződések után az államnak járó különböző adókat és taxákat, melyek összege négy millió lejt tesznek ki, elfelejtették befizetni az államkasszába.

Még egyszer az újság- írói szabadjegyek

Az újságírói szabadjegyek ügyében legutóbb megjelent cikkünkben jeleztük, hogy ezzel a kérdéssel nem szívesen és csak, ha nagyon kényszerítenek rá, fogunk újból foglalkozni. Egynehány erdélyi magyar napilapban megjelent cikk, ezek között főképpen Peredy Györgynek, egy nagyváradi lapban és az Újságírószervezet bukaresti csoportjának több lapban elhelyezett nyilatkozata arra kényszerít bennünket, hogy a nyilvánosság előtt mossuk tovább ennek az egyesületnek a szennyését.

A szóbanforgó nyilatkozatok az egész ügy közérdekű vonatkozásait teljesen elhallgatják és csak a B. L. munkatársainak szerepéről foglalkoznak, — mint alább látni fogjuk — tudatosan ferditett és tudatos valótlanosságokra épített, rosszul indult beállításban.

Nagyjában három váddal illetnek bennünket:

1. Hogy míg cikkeinkben az Újságírószervezet határozata értelmében követeljük, hogy az ezen határozat ellenére kiosztott jegyeket vissza kell utasítani, addig mi magunk is egyéni akciók útján próbáltunk jegyekhez jutni.

2. Hogy dacára a szigoranca-minősítéseknek, a B. L. szerkesztősége is négy jegyet kapott: Szele Béla dr., Kocsis Béla, Finta Zoltán és Farkas Aladár nevére.

3. Hogy Kacsó Sándor és Farkas Aladár, akik a B. L. szerkesztőséget a bukaresti tárgyalások folyamán képviselték, Szele Béla dr. és Kocsis Béla, tehát főszervezők és felelős szerkesztők jegyeit, „elfirészelték”.

E vádak rágalmozó és denunciáló célzatának bizonyítására álljon itt elsősorban Peredy Györgynek, mint az Újságírószervezet ügyvezető alelnökének, 1951. január 30-án délután 6 órakor kelt és a brassói szervezeti csoport elnökségéhez intézett átiratának szó szerinti másolata:

KORLEVÉL VASUTI SZABADJEGYK ÜGYÉBEN!

Nagyvárad, január 30. d. u. 6 óra.
 T. Csoport Elnökség!

A december 3-iki elnöki tanács által elkészített névsort a CFR vasutijegyekért 24 órán belül felterjesztettem Bukarestbe és az E. tanács által megbízott Kakassy kollégát elláttam meghatalmazással a jegykiosztó bizottságon való részvétel végett. A névsor összeállításánál minden megjelent város képviselője jelen volt és a lehető legigazságosabban újságíró szempontok figyelembe vételével állítottuk össze.

Ma délelőtt egy órakor értesített Szász Endre utján Kakassy, hogy a jegyeket a miniszterelnökség kiosztotta és a multévi negyven helyett csak huszonkettőt juttatott nekünk sőt olyanoknak is, akiket mi elő sem terjesztettünk. Jegyet kaptak: Peredy, Tabéry, Szász E., Ligeti E., Kárádi Nagy Lajos, Kosztály Árpád, Dénes Sándor, Jámor Ferenc, Szabó Imre, Marton Ernő, Asztalos Sándor, Gárdos Sándor, Dr. Erős

A sok százmillióssal panama rengetegben ez az apró panama-bokrocska annyira eltörpül, hogy megemlíteni is alig érdemes. Csupán az a furcsa, hogy míg a kisiparos, a kisember százalékos adóhátré-
 lékáért megperdül a végrehajtó dobja, addig

ezt a négy milliós lejes adósvindlit csak most, két év után fedezik fel.

s ekkor is a kamarában kellett két képviselőnek interpellálni, hogy a pénzügyminiszter végre elrendelje a vizsgálatot.

Jassiban eltűntek az akták és így nem tudni, hogy hány milliót panamáztak

A mai nap panamakronikájának utolsó fejezete: Panama a jassy-i monopól igazgatóságánál. A panamával vadolt Marin Dumitrescut ma kiakarták hallgatni a jassy-i ügyészségen, azonban a vizsgálóbíró megdöbbenve vette észre, hogy

a panamára vonatkozó összes iratoknak nyomuk veszett.

És így egyelőre nem lehetett megállapítani, hogy az elpanamázott monopól-pénzek összege milyen határokon mozog. — Marin Dumitrescu különben egy nagyon rendes tisztviselő volt világlátásban. A jassy-i monopól-igazgatóság szállítási-osztályán dolgozott és a fuvarlevelek összegét már évek óta duplán számította fel a monopól igazgatóságnak. Most, hogy az iratok eltűntek a jassy-i monopól igazgatóság talán kitüntetésre fogja előterjeszteni Marin Dumitrescut, ezt a gáncs és jellem nélküli monopól lovagot.

i. a.

Vilmos, Finta Zoltán, Reiter Gyula, Pásztor Jenő, Groiss László, Franyó Zoltán, Halász József, dr. Szele Béla, Lakatos Imre, Kádár Imre,

Ma délután öt órakor Krenner elnök ural érkekezve, elhatároztuk, hogy én kedden Bukarestbe utazom és szerdán megpróbálok a miniszterelnökségen javítani a helyzetet.

Egyben felszólítjuk az összes csoportokat, hogy amennyiben valakit leküldeni akarnak, kedden, legkésőbb szerdán reggelre kiküldöttjük érkezéskor Bukarestbe. Találkozzanak reggel 10 órakor a Picadilly kávéházban.

Eljárásomról, illetve az eredményről Bukarestből értesítem a csoportokat. A kik most jegyet kaptak, fényképeket és 140 (egyszáznegyven) lejt küldjenek azonnal Kakassy Endre címére. Bucaresti Strada Progresului No. 3, aki a jegyet kiadja és címére elküldi.

Az 1950-as szabadjegyek február 15-ig érvényesek, amint azt a Rador napokkal ezelőtt körözte már.

Krenner elnök ur az elnökségről nálam telefonice lemondott, de nem vettem tudomásul.

Kollégialis üdvözléssel:

PEREDY GYÖRGY,
 ügyvezető alelnök.

Ad 1. A brassói csoport megbízottai a fenti átiratban foglalt utasítás, illetve meghívás alapján jelentkeztek Bukarestben Peredy Györgynél és csak a Peredy által vezetett „hivatalos” küldöttségben, mint ennek tagjai és csak a fekete lista sérelmének orvoslása és az Újságírószervezet által hozott határozat keresztvitele érdekében jelentek meg, először Mironescu miniszterelnöknel, másnap pedig Mironescu ajánlatára, Tilea államtitkárnál. Sem Kacsó, sem Farkas, a szabadjegyek ügyében egyetlen alkalommal sem járt senki más hivatalos személynél.

Ad 2. Valótlan az, hogy eredetileg, a fekete lista ellenére, a B. L. szerkesztőség négy jegyet kapott. A cáfolat erre ugyan csak Peredy átirata, amelyben a B. L. szerkesztőségéből Szele Béla dr. és Finta Zoltán, tehát csak két név van megjelölve, mint amelyek részére jegy jutott.

Ad 3. — Tudatos elferditése a valóságnak, hogy a brassói csoport kiküldöttjei „firészelték” el a B. L. főszervezőjének vagy felelős szerkesztőjének a jegyét.

Ezzel kapcsolatban tudni kell a következőket: az Újságírószervezet arra az elvi álláspontra helyezkedett, hogy szabadjegyekre minden hivatásos újságírónak igénye van. Miután azonban számolni kellett azzal, hogy mindenki nem kaphat

A MEM BERETVAKREN ELŐNYEI
 BŐSÉGES HAB-KIMÉLI A PENGÉT HIGIENIKUS — GAZDASÁGOS
 MEGYEN MINTADARAB KÁRHATÓ AZ ÖSSZE- SZÁKUZLETÉKÉBEN
 PROBALJA KI, HOGY MEGGYŐZŐDHESSEN VÉZÉRKÉPVISELÉST M. MARGULIUS BUCURESTI, SMARDAN

Uj Sz 12000
Knut Hamsun:
A világ vándora
 Regény, két kötetben 190 lei.
 Postán portómentesen szállítja a
Brassói Lapok Könyvosztálya

Iskolák Egyesületek

Társadalmi ünnepléssé nőtte ki magát a lugosi főrabbi jubiláris ünneplése. Lugosi tudósítónk jelenti: Most ünnepelte Lugoson az izraelita hitközség rendkívül nagy népszerűségnek és általános tiszteltettségnek örvendő tudós főrabbi, dr. Lenke Manó negyven éves lelkészi és huszonöt éves lugosi szolgálatának évfordulóját. Az általános nagyrabecsüléssel körülvett főpap jubileuma a város egységes társadalmi ünnepévé lett az által, hogy azon részt vett a város egész társadalmi nemzeti és felekezeti különbség nélkül, az összes kulturális, humanitárius és közintézmények, kivétel nélkül a város összes felekezeti lelképásztoraik vezetésével, az állami, katonai és közigazgatási hatóságok, valamint az Országos Zsidó Iroda, a Bánáti és Erdélyi Rabbi Egyesület s a bánáti és erdélyi zsidó hitközségek küldöttségei. A jubiláris istentisztelet az ünnepi beszédet dr. Deutsch Ernő brassói főrabbi tartotta, majd a jubiláns főpap mondott megáldó és megindító hatású alkalmi beszédet. Az istentisztelet végeztével Erdély és Bánság zsidósága és a lugosi társadalom a hitközség disztermben tartott jubiláris diszközgyűlés keretében folytatta a jubiláns ünneplését, ahol az Országos Zsidó Iroda képviselőiben dr. Sebestyén Lipót, a Bánsági és Erdélyi Rabbi Egyesület képviselőiben dr. Löwy Ferenc marosvásárhelyi főrabbi, az egyesület elnöke, a lugosi egyházak nevében Boros János görög-katolikus püspöki vikárius, c. püspök, dr. Mihaescu Aurél görög keleti főesperes, dr. Feri Vilmos román kath. plébános, Szombati-Szabó István ref. lelkész, Klósz Alfréd evangélikus lelkész, továbbá a zsidó hitközségek nevében dr. Löwy Ferenc marosvásárhelyi dr. Singer Jakab temesvár-gyvárosi, dr. Drechsler Miksa temesvár-belvárosi, dr. Vágvolgyi Lajos aradi főrabbi, a nagyváradi hitközség és dr. Kecskeméti Lipót főrabbi képviselőiben Sebestyén Dezső igazgató, az állami liceum tanári kara nevében dr. Goldenblum Brunó liceumi tanár, a katonai hatóságok képviselőiben a helyőrségi ezredek parancsnokai élén Bucica Petre tábornok, brigadéros, a kormány részéről dr. Dragu György megyei prefektus, a vármegye képviselőiben dr. Lupea Cornel subprefect, Lugos város képviselőiben dr. Biurescu Sándor polgármester üdvözlötték a rendkívül nagy tisztelettel körülvett főrabbit. A hivatalos üdvözlések után a különböző zsidó nemzeti és egyházi szervezetek és a hitközség kulturális, humanitárius és vallásos egyesületei járultak tisztelgéseikkel a jubiláns főpap elé.

— Ady ünneplés a templomban. Dicsőszenmártoni tudósítónk jelenti: A dicsőszenmártoni ref. egyházközség elnöksége a helybeli református templomban szépen sikerült Ady ünneplést rendezett, a város lakosságának nagy érdeklődése mellett. Az Ady ünneplés a helybeli ref. egyházi vegyeskar énekével vette kezdetét, melyet Jászberényi János karnagy vezényelt lendületesen. A kulturstély kiemelkedő száma volt Adorján Gábor dicsőszenmártoni református lelkész felolvasása „Ady vallásossága” címen. A kulturstély sikeréhez nagyban hozzájárultak: gróf Béli Gergelyné, Farkas Antal hegedű számokkal, Beliczay Tiharménné énekeszólóval, továbbá Sándor Jolán és Békessy József, akik Ady-verseket szavaltak.

— UJITSA MEG lejárt előfizetését idejében, hogy megszakitás nélkül mindennap küldhessük továbbra is címére a lapot (Kísérje figyelemmel a címkén feltüntetett lejáratot).

Sodronypályát
kerestünk **megvételre**
Ajánlatokat a hossz, a kötélméret, a kocsi száma, a kapcsoló rendszer, a használat idője és az eladási ár megjelölésével kér
MERCUR BRASSÓ, Str. Castielului 10. II.

EUROPA kávéház étterem,
Brassó, Kolostor-u 7
Kiváló és olcsó konyha. Ebéd és vacsora legkedvezőbb feltételek mellett abonensek részére.
Azugai csapolt sör.
Elsőrangú fajborok.
Minden este tánc!

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap egy szó 6. vastag betűkből 12 lej Vasárnap 7.50. illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25%o engedmény. Allást keresőknek 25%o kedvezmény. A bukaresti kiadás részére szavanként 3 lej 50-szeri megjelenésnél 2 lej

Vételeladás

Elsőrendű minőségű bor 1930 évbéli, Baromlaci Rüzling kapható a Bortermelők Egyesületénél, Nagybaromlakán. Vorumloc - Nagyküküllő megye. Vasuti állomás: Kiskapus. 11903

Eladó szabad kézből nyilvános árverésen egy Fordson tractor 2 vágatu ekével, 17 soros vetőgéppel, szjártárcsával, Aninoasa községben (Egerpatak), K'ss Sándor lakásán 1931. március hó 15-én, délután 2 órakor. Kiküldési ár 25000 lej. Aninoasa, 1931. március. Demeter Ferenc, Kiss Sándor. 12039

15-20 mázsa kék mák eladó. Györfő András, Catal'na, Jud. Treiscauna. 12038

Schunda-féle pedálos kettős rezonanc-cimbalom eladó. Megtekinthető R'ska zongorarakárában, Brassó. 12038

Jókarban levő, alig használt gyapjufűrészt gépet készpénzzel megvételre keresek. Sava kereskedő Rimet, posta Aiud. 12032

Köcsiszólamóhely esztergákkal, teljes felszereléssel eladó. Dr. Borosnyay Pálné, Székelyudvarhely, Odorheiu. 12035

Allást nyer

ALANDO BIZTOS KERESZET! Garanciaképes, jómegjelenésű részleteladásban jártas fizetőszerzőket magas jutálékkal keres komplett dus kollekcióval és nagy raktárral rendelkező teksztíl részleteladást. Erdély területén nagy ismeretséggel bírók előnyben. ARANK e szakmában versenyen kívül! Ajánlatok eddigi működés megjelölésével: Teksztílióni Brasov Katalin-uca 8 címre küldendők. 11989

Műtös ápolónót vagy szülészót keresek, altatásban jártasat. Dr. Vadász szanatóriuma, Bacau. 12010.

Főzni tudó mindenest keresek csak legjobb bizonyítvánnyal. Jelentkezni délelőtt 10-11, délután 4-5 között Brassó, Hosszszu-uca 9. Elekes. 12022

Jó jövedelem szorgalmas urak részére, 2000-4000 lej forgalmi tőkével, minden városban. Ajánlatok Rudolf Mosse-hez, Brassó, kéretnek. 12040

Allást keres

Szakképzett mészáros tízévi gyakorlattal állást keres. (Esetleg benősülne vagy társulna). Szíves megkereséseket „mészáros” jellegre a brassói kiadóba kér. 12021

Elsőrendű műkertész (középkorú nőtlen), aki a kertészet minden ágában jártas, állásváltóztatás céljából állást keres. Cím „sz. 75.” alatt a marosvásárhelyi fiókküldőhivatalába. 12033

Egy jómunkás borbély-segéd állást keres. Szöcs Oszkár, Székelyudvarhely, Odorheiu. 12036

Lakás

Brassóban üres szobát keresek március 15-re. Cím a Brassói Lapok szerkesztőségében. 11993

Üzlethelyiség. Irodának is alkalmas. Közponban kiadó. Brassó, Sütő-uca 4. 11940

Konfortos 2 szoba, konyha, fürdőszoba. Lakások fürdőszobával, központi fűtéssel, ugyanott üzlethelyiségek április elsejére kiadók Brassó, Vasut-uca 61. 12024

Szoba, konyha és üzlethelyiség kiadó április elsejére. Irasó, Vár-uca 86. 12023

Kiadó 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló ház április 1-től. Érdeklődni Sziklás iroda, Brassó, Arvaház-uca 7. 12026

Szoba-konyha (irodának is) kiadó. Brassó, Kut-uca 15. Megtekinthető 2-3 közt. 12027

2 nagy szoba, konyha, fürdőszoba, világos lakás, azonnal kiadó Brassóban, Kut-uca 57. (Az Elágazásnál). 12025

SELECT PENSIO, Bukaresti, Str. General Berthelot 10. Csáládi otthon a főváros központjában, szobák teljes conforttal, elsőrangú ellátás, kitűnő konyha, előnyös árak, heti bérletre is. 12031

Házasság

Brassóban saját, jömeneteli üzlettel rendelkező jómegjelenésű fiatalember, kitűnő kereskedő, nőül venne 2-300 ezer lej hozománnyal szép, csinos leányt, Lehet vidéki is. Megkereséseket „300000” jellegre a brassói kiadóba kér. Kiváratra fényképet küld. 11992

Jómegjelenésű intelligens, önálló kereskedő, nősülés céljából megismerkedne hozzá illő vidéki nagyvárosi leánnyal. Fényképes leveleket, fényképet enyémmele együtt becsületszóra visszaküldöm. (Kereskedő jellegre) Valeastrámbá. Posta. Jud. Cucu. 12037

Vegyes

NAGYOTHALLAS és fülzuga ellen kerjenek prospektust Nemeti Móról, Orodea Str.

Elajándékozom elsőrangú házörző farkaskutyámat. Cím 12020 sz. alatt a brassói kiadóban.

„Stelos” harisnyaklinika Brassó. Megrongált selyemharisnyát láthatatlanul és szol'd áron megjavít, a konkurrenciára nélküli „Stelos”-klinikára. Átvétő helyek: Weber Róbert Kapu-uca és a Harisnyakirály, Gyimölcssor. 12041

Bíri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 130 lej.

Szilágysági autóbuzs menetrend

Érvényes 1931 február 20-tól.

ZALAU ŞIMLEUL-SILVANI CI-CAREI:

INDUL					ÉRKEZIK					
I.	II.	III.	IV.	V.	I.	II.	III.	IV.	V.	
615	10:30	12	13	18	Zalau	730	830	910	1315	1910
640	1110	1240	1340	1840	Vársolt	650	750	830	1235	1830
715	—	—	1410	19	Crasna	715	—	—	—	19
845	—	—	1530	—	Ciucea	845	—	—	—	—
715	1130	13	14	19	Şimleul-Silvaniei	630	730	810	1215	1810
845	—	—	1530	—	Taşnad	—	6	—	—	16
945	—	—	1630	—	Carei	—	5	—	—	15

É R K E Z I K
Károlyból vonat indul Erőmhályfalva és Debrecen felé 10²⁵-kor, Szatmár, M.-Sighet felé 1108 és 1714 órakor

CIUCEA ZALAU ŞIMLEUL-SILVANI EI:

INDUL				ÉRKEZIK			
I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
—	1416	17	—	Ciucea	845	1530	—
—	631	1530	1810	Crasna	715	1410	19
—	645	1530	1830	Vársolt	641	1351	1810
751	—	1910	—	Zalau	615	13	18
715	1615	19	—	Şimleul-Silvaniei	631	1331	1810

Csucsán azonnali csatlakozás Kolozsvárra a személyvonathoz 9¹⁴ órakor 10¹⁵ Rapidhoz, délután 17 órakor gyorsvonathoz, és 18¹⁸ órakor személyvonathoz. Nagyvárad felé délután személyvonat 15⁴⁶ órakor. Együttel bevárja az összes nappali vonatok érkezését.

Mera & Comp.

B. L. Kocsis Béla Feletösszerkesztő:
Brasov-Brassó, Kapu-uca 56-58. Telefoninterurban: (szerk és kiadóhivatal): 1-77 és 82.
Bucureşti - Bukarest I, Sărăndar No. 6. Telefonszám 363 64. 373 70.
A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációja a városban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokra negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.
HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárlakkal készséggel szolgálnak.

Szép fehér fogai lesznek rövid pár hét alatt!

A GELLÉ-FRERES FOGPASZTA és FOGSZAPPAN arról híres, hogy minden esetben eredményt mutat fel ott ahol más készítmények csúrtörtököt mondtak. Megfehéríti az olyan fogakat amelyeknek természetes fényét éveken keresztül nem sikerült visszanyerni. Ezt a csodát (ami lényegileg nem is csoda) a legegyszerűbb és a legbiztosabb módon érhetjük el. Reggel és este mosásuk GELLÉ-FRERES FOGPASZTÁT vagy FOGSZAPPANT kentek és rögtön megváltozhatnak a meglepő eredményről. Nem fejleszt a szájbán túlságosan sok habot, nem tartalmaz kifejezett fehérítő vegyszereket. A GELLÉ-FRERES FOGSZAPPAN és FOGPASZTA anyagait a leghíresebb szaklaboratóriumok szállítják. Megfigyelhető azonban rögtön a különös összetétel előnye kellemes hűsítő és egészséges szájíz kölcsönöz, bevonja a legkisebb zománcreteget is amelyen kifejt tisztító és fehérítő hatását. Próbálja meg és biztosan szeretni fogja. On is a GELLÉ-FRERES FOGSZAPPAN és FOGPASZTA izét. Biztos és gyors eredményt fog elérni, Foghúsát is meg fogja edzeni a GELLÉ-FRERES FOGSZAPPAN és FOGSZAPPAN ismert gyógyító hatásai. Kapható: gyógyszerárakban, drogeriákban, és illatszertárakban!

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

HIRDETMEŊY

Ezennel közhírré tétetik, hogy a lovak számaraka és öszvérek 1931. tavaszi állatvizsgálata a következő sorrendben lesz megtartva:
1. Bolgárszeg részére, március hó 16-án délután 2-5-ig a Porondtérén.
2. Belváros és Bolonya részére március hó 17-én délután 2-5-ig a Modern Mozgómellett.
3. Az Óbrassó részére március hó 20-án délután 1-6-ig a marhavásártérén.
4. A Méhkertek és Cukorgyár részére március hó 21-én délután 2-5-ig a méhkerti templom mellett.
5. Derestyé, Tömös és Predeal részére március hó 23-án délután 2-5-ig a Czell-féle sörgyár mellett, Derestyében.
6. A bérkocsisok (fiakeresek), Brassó város egész területéről, külön fognak megjelenni lovaikkal, március hó 27-én délután 5-7-ig, a lovak malleinezésére vértel és ugyanazon állatokkal március hó 28-án délelőtt 7-9-ig, a malleinezés eredmény megvizsgálására, a Modern Mozgómellett.
A tulajdonosok a meghatározott napokon és órában kötelesek állataikat előállítani. Mindazok, akik mulasztanak megjelenésük állataikkal és távollétüket nem tudják kellően igazolni, a fennálló törvények értelmében lesznek megbüntetve.
Primar: Secretar General
Cuteanu m. p. Socaciu m. p.
Seful Serv. Vet. si Zool.
A. Suru m. p.

Arverés után folyó évi március hó 20-án 1 évre bérbeadatik a legelőterületi jog 300 katasztrális hold területnek 1931 évi május 1-től 1932 évi április hó 30-ig a brassói Szent Péteri-uton, a repülőgépgyár területén. — Az árverési feltételek megtekinthetők minden munkanapon a repülőgépgyár igazgatóságánál, mely órában. 1986